

ZAPIK

MAR '13

KLUB ŠTUDENTOV
KRANJ

brezplačna revija za študente in dijake

Osišče:
**Socialno
podjetništvo**

Intervju:
**Boštjan
Mlakar**

Ekstra:
**Za ženske v
znanosti**

Zapikov futr:
**Rižota s slanino
in gobami**

ŠPORT

30. marec 2013, sobota
Badminton turnir – 6. turnir
9.30, RC Vogu (Sp. Besnica), za člane KŠK 4 €, za nečlane 8 €, dodatne informacije: badminton@kšk.si. Bogate nagrade!

31. marec 2013, nedelja
Tarok – 6. turnir
17.00, Down town, člani KŠK 1 €, ostali 2 €.

6. april 2013, sobota
KŠK poker liga – 7. turnir
15.00, KluBar, predprijave na Info točki KŠK, za člane KŠK 4 €, za nečlane 7 €, praktične nagrade za najboljše!

KOŠARKA
Prošport center, Stražišče
sobote, 17.30–19.00
člani: brezplačno
ostali: 2 €

PLAVANJE
Olimpijski bazen Kranj
četrtki, 20.00–21.00
nedelje, 20.00–21.00
člani: 1 €
ostali: 2 €

VODNA KOŠARKA
Olimpijski bazen Kranj
nedelje, 20.00–21.30
člani: 2 €
ostali: 3 €

BADMINTON
Dvorana TŠC
srede, 20.30–22.00
člani: brezplačno
ostali: 2 €

ŠPORTNO PLEZANJE
Plezalni center Bric Alp v Svetem duhu
ponedeljki, 18.00–20.00
člani: 4 €
ostali: 8 €

KULTURA

24. marec 2013, nedelja
Potopisni večer: Grad Wartenberg pod Šmarjetno goro
19.30, KluBar, predstavitev dokumentarnega filma skupine študentov Murus Gorenicus, vstopnine ni.

28. marec 2013, četrtek
Voden ogled razstave Genij – Da Vinci
17.00, Gospodarsko razstavišče, za člane KŠK 5 €, ostali 15 € (študenti 10 €). Prijave do srede 27. 3. na spela.tavcar@kšk.si.

KŠK žur z Big Foot Mamo

30. marec 2013, sobota 20.00, Bazen Kranj,
nastopajo: Big Foot Mama, The Vast Blasts in Applesauce Lorraine.
Predprodaja vstopnic na Info točki KŠK za člane KŠK 5 €, za ostale 8 €, na dan dogodka: člani KŠK 8 €, ostali 12 €.

13. april 2013, sobota
Glasbeni tematski večer: One Hit Wonder
Rock bar – Down Town, od 21.00 dalje. Vstop prost.

SOCIALA IN ZDRAVSTVO

23. marec 2013, sobota
Delavnica učinkovitega učenja
9.00–13.00, Mestna knjižnica Kranj, prijave na Info točki KŠK, plačilo gradiva ob prijavi 3 €.

28. marec 2013, četrtek
Bio delavnica: Presni veganski posladki
17.00, OŠ Franceta Prešerna, za člane 3 €, prijave na Info točki KŠK.

IZOBRAŽEVANJE

22. marec 2013, petek
Kuharska delavnica: Slovenska kuhinja
15.00, OŠ Franceta Prešerna. Člani KŠK 10 €, ostali 15 €. Število mest je omejeno!

29. marec 2013, petek
Nadaljevalni tečaj risanja in slikanja
12-tedenski nadaljevalni tečaj risanja in slikanja. Poteka na Gimnaziji Kranj vsak petek, od 16.30 do 18.45. Cena za člane KŠK 170 €, ostali 220 €.

29. marec 2013, petek
Koktajl delavnica
18.00, KluBar. Člani KŠK 8 €, ostali 12 €. Prijave na Info točki KŠK. Število mest je omejeno!

8. april 2013, ponedeljek
Tečaj programiranja v C#
5-tedenski tečaj programiranja, ki poteka vsak ponedeljek od 16.00 do 19.00 v OpenLabu. Cena za člane KŠK in OpenLaba 20 €, ostali 25 €, prijave na Info točki KŠK. Število mest je omejeno.

9. april 2013, torek
Tečaj prostoročnega risanja za bodoče arhitekte
10-tedenski tečaj, ki bo potekal ob torkih od 17.00 do 19.15 na Gimnaziji Kranj. Cena za člane KŠK 150 €, ostali 160 €, prijave na Info točki KŠK. Število mest je omejeno.

zapiK

brezplačna revija
za študente
in dijake

#25

Marec je rezerviran za ženske. Položaj žensk v Sloveniji je v primerjavi s povprečjem EU boljši na marsikaterem področju, a še vedno slabši od položaja moških. Čeprav so ženske bolj izobražene, v povprečju dobivajo nižjo plačo, prav tako jih je manj na vodstvenih položajih: decembra 2012 je bilo med generalnimi direktorji in člani uprave v srednje velikih in velikih podjetjih približno 26 % žensk. Pri Zapiku smo striktni glede kvot in dekleta vodimo s 13 : 10.

Močne, uspešne, vztrajne. Štiri takšne gostimo v tokratnem Zapiku: karateistko Tjašo Ristič, modno oblikovalko Neli Štrukelj, (ne)popolno fotografirno Tjašo Nadižar in biokemičarko Nino Erčulj.

Znamo pa prisluhniti tudi moškim. Boštjan Mlakar, dr. med., v osrednjem intervjuju pravi, da smo ženske v zdravstvu celo privilegirane (vsaj nekje!), z Blažom Šterom smo se pogovarjali o vremenu, z Jamajčanom Norrisom Jonesom, ki živi v Kranju, pa smo si postavili kulturno ogledalo in ugotovili, da nismo preveč gostoljubni. Ne spreglejte tudi TM intervjuja z zasedbama Raggalution in T.M.S. Crew, ki ju boste lahko slišali na zaključnem koncertu Tedna mladih.

Prijeten skok v pomlad,

Mojca Jagodic, odgovorna urednica
zapik@kšk.si

Naslovnica:
Blaž Šter

Odgovorna urednica:
Mojca Jagodic
zapik@kšk.si

Tehnična urednica:
Sandra Kert

Oblikovanje:
Jure Vukovič
www.creatizem.si

Avtorji prispevkov:

Petra Ajdovec
Anja Babič
Urša Bajželj
Urška Križnar
Urška Kunstelj
Sarah Majc
Kristina Pahor de Maiti
Christian Pavuna
Dejan Rabič
Luka Stare
Mihael Šorli
Rok Škrlep
Maja Šter
Barbara Zupanc
Žiga Žerovnik
Žiga Žužek

Urednik fotografije:
Miha Horvat

Križanka:
Mateja Novak Kukovič

Izdajatelj:
Klub študentov Kranj

Tisk:
Tiskarna Littera Picta

Trženje:
trzenje@kšk.si

Naklada:
3000 izvodov

www.zapik.si

KAZALO

KLUBOVANJE	KULTURŠOK
Postani koktejl mojster! 4	Jamajka na sončni strani Alp 22
Nadaljevalni tečaj risanja in slikanja – Iz kric krac do stropa v sikstinski kapeli 4	TO JE KRANJ!
KŠK žur z Big Foot Mamo 4	Imperfect = perfect 24
Bio delavnica: Presni veganski posladki 4	ŠTUDELO
Delavnica učinkovitega učenja 4	Blaž Šter – prognostik v oddaji 24 ur na POP TV 25
Genij prihaja 5	ZAPIKOV FUTR
Mlade mamice 2013 5	Rižota s slanino in gobami 26
ZAPIKOVA ŠTAFETA	EKSTRA
Kratka filozofska o potovanju 6	Evropska unija zaprla vrata kozmetiki, testirani na živalih 27
AJDOVA POLJA	e-ZAPIK
Sefica 7	Kondicija PC-ja 28
INTERVJU	EKSTRA
doc. dr. Boštjan Mlakar, dr. med. 8	Za ženske v znanosti: biokemičarka Nina Erčulj 29
OSIŠČE	POPRAVLJAJMO VEJICE
Posamezniki, ki naredijo prav, tudi ko jih nihče ne gleda 12	Georgia, Georgea ali George-a? 30
TEDEN MLADIH 2013 - INTERVJU	RECENZIE
T.M.S. Crew – glasba, kakršne še niste slišali 14	Glasba: Applesauce Lorraine: Summer Hits 32
Reggae na pohodu tudi v Kranju 15	Film: Lincoln (2012) 32
IZ TUJIH LOGOV	KULT(UR)NO
Česa nas lahko naučijo možgani? 16	TV-serija: Imperij pregrehe (Boardwalk Empire) 33
ŠVIC	Knjiga: James Joyce: Pisma Nori 33
Tjaša Ristič – karate girl 17	TEST
EKSTRA	Kako se lotiš spomladanskega čiščenja? 35
Veselje v krogu 18	Nagradna križanka 36
USTVARJALNICA	Za luno 37
Od urbanega k modi 19	Koncertni napovednik 38
FOTOREPORTAŽA	Fotogalerija 39
Častim pol litra! 20	

Zapik se lahko znajde tudi v tvojem poštnem nabiralniku. Brezplačno ga lahko naročiš na dom prek zapik@kšk.si.

MESTNA OBČINA KRANJ

Postani koktejl mojster!

Leto je naokoli in tudi letos se obeta nova delavnica koktejlav. Za vse, ki ne veste, kaj so koktejli, ste ali premladi ali pa samo zamujate nebeške okuse različnih pijač, likerjev in sadja, je sedaj odlična priložnost, da jih preizkusite. Nikoli ni prepozno začeti, zato se prijavite na delavnico, ki bo v **KluBaru v petek, 29. 3. 2013, od 18h dalje**. Prijave zbiramo na Info točki KŠK, **cena za člane KŠK je 8 €, za ostale 12 €**.

Nadaljevalni tečaj risanja in slikanja – Iz kric krac do stropa v sikstinski kapeli

Tudi Michelangelo ni čez noč postal mojstrski slikar, ampak je rabil veliko, veliko vaje. Vaji je namenjen tudi ta **12-tedenski nadaljevalni tečaj**, ki je primeren za vse, ki so že zaključili kategerga izmed naših začetnih tečajev oz. imajo osnovno znanje risarskih in slikarskih tehnik. Na tečaju boste izpilili svoje tehnike in motive, ki vas posebej zanimajo, saj se bo zaradi manjšega števila

udeležencev več časa posvetilo vašim individualnim interesom. Tečaj bo potekal **vsak petek od 16.30 do 18.45 na Gimnaziji Kranj**, pričnemo pa 29. marca. Cena tečaja je za **člane KŠK 170 €**, vse ostale 220 € (možno je plačilo na 3 obroke). Prijave že zbiramo na Info točki KŠK.

KŠK žur z Big Foot Mamo

Kdo pravi, da je bazen samo za plavanje? **Bazen Kranj** bo v **soboto, 30. marca**, postal najbolj glasno prizorišče na Gorenjskem, saj ga bodo preplavili rokarski ritmi **Big Foot Mamo**. Za ogrevanje bosta poskrbela lokalna benda **The Vast Blasts** (garage-indie) in **Applesauce Lorraine** (rock/fusion). Vstopnice si zagotovite na info točki KŠK-ja po **ceni 5 € za člane in 8 € za nečlane**. Na dan dogodka bodo, če jih kaj ostane, na voljo po **ceni 8 € za člane in 12 € za nečlane**. Vstop dovoljen samo starejšim od 16 let.

Oto Žan

Bio delavnica: Presni veganski posladki

Ali greta lahko sladkanje in zdravo življenje skupaj? Odgovor je da. O tem se lahko prepričate v **četrtek, 28. marca, od 17h dalje**, ko bo na **OŠ Franceta Prešerna** potekala bio delavnica, kjer bomo pripravili tri lažje presne veganske sladice, in **sicer**

čokoladne piškote, čokoladni puding in halvo. Ob koncu boste prejeli tudi vse recepte, ki jih bomo preizkusili. Prijave zbiramo na Info točki KŠK, zanimiva delavnica pa bo **člane KŠK stala 3 €**, vse ostale pa 6 €.

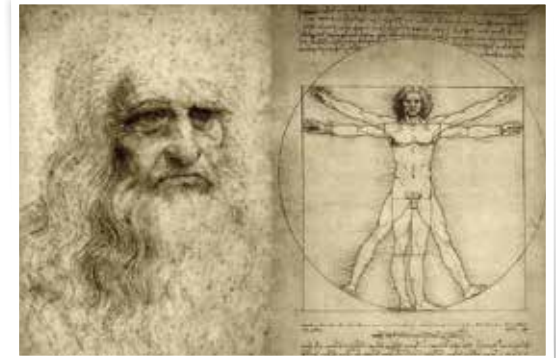
Delavnica učinkovitega učenja

Vsak človek mora na poti do svojega cilja premagati mnogo ovir. Mednje gotovo sodijo debele knjige in težki učbeniki, ki se jih je treba naučiti za test ali izpit. O tem, kako se lažje in bolj učinkovito učiti, bo na delavnici učinkovitega učenja govorila **psihologinja**

Nina Urh. Torej, če tudi ti želiš izboljšati način učenja pridi v **soboto, 23. 3., ob 9h v Mestno knjižnico Kranj**. Prijave zbiramo do srede, 20. 3., na Info točki KŠK, ob prijavi pa je treba prispevati **3 €** za plačilo gradiva.

Genij prihaja

Skrivnostni človek, eden največjih genijev, ki je živel na našem ljubem planetu. Dame in gospodje – Leonardo da Vinci. Prav te dni Gospodarsko razstavišče v Ljubljani gosti največjo svetovno potujočo razstavo o tem izumitelju, znanstveniku, raziskovalcu človeške anatomije, inženirju, arhitektu, filozofu, in ne nazadnje tudi renesančnem umetniku. KŠK vabi na **voden ogled razstave**, in sicer v **četrtek, 28. marca, ob 17h**. Cena za **člane KŠK je 5 €**, za ostale pa 15 € (za študente 10 €). Prijave na spela.tavcar@kšk.si. Zbor je ob 17h pred Gospodarskim razstaviščem.

Mlade mamice 2013

Dobrodelni projekt Kluba študentov Kranj se preveša v zadnjo polovico. V marcu so bile mamice deležne **refleksoterape-**

vske delavnice pri Barbari Fajfar. 23. marca se mlade družine odpravljajo na, zdaj že tradicionalni, **izlet v ljubljanski živalski vrt**. V **četrtek, 28. 3., ob 18h bo v avli Mestne občine Kranj** potekala **zaključna prireditev** projekta Mlade mamice. Na prireditvi bodo udeleženci projekta prejeli **vrednostne bone**, najmlajšim bomo pripravili prijeten otroški program, po prireditvi pa bo sledila pogostitev.

Na razpis se je letos s popolno vlogo prijavilo **38 dijaških in študentskih družin s skupno 46 otroki**. Na razpis so se lahko prijavili vsi dijaki, dijakinje ter študenti, študentke starši (s statusom in nezaposleni), ki izpolnjujejo pogoje članstva za študijsko leto 2012/13 in so postali člani Kluba študentov Kranj pred 1. 10. 2012, ki so redni člani Kluba študentov Kranj (stalno prebivališče v občini: Kranj, Šenčur, Cerklje na Gorenjskem, Naklo, Preddvor ali Jezersko), prijavili pa so lahko otroke, ki niso starejši od 10 let.

Miha Horvat

Tečaj športnega plezanja

Kdaj: 26. 3.–11. 5. 2013

Kje: Plezališča po Sloveniji in Hrvaški (Črni Kal, Vransko, Bohinjska Bela, Rovinj), umetna stena (plezalni center), predavanja (prostori nad Promontano v Kranju)

Cena: za člane KŠK: 118 EUR, prijave na Info točki KŠK.

5-tedenski tečaj programiranja v C#

Kdaj: vsak ponedeljek od 16h do 19h v OpenLabu pričetek 9. aprila

Cena: člani KŠK/Openlaba: 20 EUR ostali: 25 EUR

Prijave na Info točki KŠK!

Kratka filozofska o potovanju

Tale je za vse nemirne duše, ki ne poznajo obstanka, poznajo pa neverjetni občutek ob potovanju. Traja ves čas, ko potuješ, prideš na cilj in je prisoten tudi ob odhodu. Čutiš ga takrat, ko pregleduješ fotografije in se v mislih preslikaš nanje. Kaj je tisto, kar mislim ne da spati in zbuja hrepenenje po tujih krajih?

Sonce je posijalo skozi okno in meče žarke na Dalijevo sliko Vetrovne palače na steni moje sobe. Poslušam kitarске mojstrovine Paca de Lucie in začne me prevevati razburljiv občutek ob misli na to, da me čaka nekajmesečno življenje v dragulju na soncu, kot je to mesto poimenoval Freddy Mercury. Že sedaj načrtujem, kaj

in obstajajo le v abstraktnem smislu. Misel, da je »potovanje edina stvar, ki jo kupiš in te naredi bogatejšega«, še kako drži. S tem, ko se spoznaš z drugim okoljem, okušaš drugo kulturo in se skušaš znajti v nepredvidljivih situacijah, se največ naučiš prav o sebi. Prestopiš svoje meje, lažje sprejmeš in razumeš drugačnost, se naučiš pogledati na stvari z drugega zornega kota ... Morda to idejo najbolje povzame odstavek iz knjige Svet je odprta knjiga, ki je nujno čtivo za vse potovalce: »Potovanja razbijejo skorjo starih izkušenj in prebudijo v nas užitke, skrivnosti in čudeže vsakdanjega življenja.«

Po mojem mnenju s potovanj prinesemo koščke, s katerimi sestavljamo mozaik naše osebnosti. Čim bolj pisani in raznobarni so, tem bolje.

Za marsikoga pa so potovanja nekoristna in nesmiselna ter popotnike opredeljujejo kot sanjače. Mogoče je ta potreba in želja po potovanju res le »namišljena« in smo jo uspešno ponotranjili skozi turistične, regionalne in nacionalne kampanje, ki promovirajo znamenitosti in posebnosti nekega območja. Ozadje za promoviranjem avtentičnih doživetij in ponudbe je že zdavnaj razkrito, saj »avtentično« kot tako ne obstaja, je namreč spremenjeno in prilagojeno potrebam trga, če se tako izrazim. S turističnimi agencijami in razmahom lažjega in poceni dostopa do oddaljenih krajev so se pojavila določena doživetja in občutja, ki naj bi jih na določenem območju morali doživeti. Posameznik je lahko zelo razočaran, če ne gre vse po scenariju. Prav tako se med samimi potovalci uveljavlja nekakšno nasprotovanje in hierarhija, v kateri se pripadniki alternativnega turizma štejejo za prave popotnike nasproti turistom, ki vsega, kar ponuja kraj, po njihovem ne doživijo v polni meri in se odpravljajo le po »must see« točkah. Kakorkoli že potujemo in kakršnikoli potovalci že smo, bomo potovali toliko časa, dokler bomo mnenja, da nam potovanja tako ali drugače koristijo.

Po mojem mnenju s potovanj prinesemo koščke, s katerimi sestavljamo mozaik naše osebnosti. Čim bolj pisani in raznobarni so, tem bolje.

 Anja Babič

ve bi poleg študija želela početi, obiskati in videti v Barceloni, ki me – čeprav oddaljena več sto kilometrov – vztrajno vabi k sebi. Vabilo, ki ga za vsakega posameznika piše nek kraj, je drugačno. Mene Barcelona vabi z glasbo, ritmom flamenca, umetnostjo, veličastno arhitekturo; vsaka barcelonska ulica me vabi, da jo odkrijem. Vabi nas lahko želja po znanju tujega jezika, lokalna hrana, pokrajina, adrenalinska doživetja, raznovrstno živalstvo in rastlinstvo, ples, festivali, slavne in zgodovinske osebnosti ...

S tem, ko se spoznaš z drugim okoljem, okušaš drugo kulturo in se skušaš znajti v nepredvidljivih situacijah, se največ naučiš prav o sebi.

Predvidevam, da nisem edina, ki je iz golega navdušenja sposobna spisati odo nekemu mestu, zato se večkrat vprašam, kaj nas žene v potepanje in življenje v tujih kotičkih. Prve žene sla po pustolovščinah, po odkrivanju neznanega in skrivnostnega; drugi iščejo kraj, kjer bi umirili svoje misli, iščejo odgovore na večna vprašanja o sebi, bližnjih in življenju; tretji si želijo oddiha in počitka; četrti odpotujejo zaradi ekonomskih, družbenih in podobnih razlogov; peti so na poti zaradi iskanja prave ljubezni; šesti želijo spoznati način življenja neke družbe; sedmi želijo na novo zgraditi svojo identiteto in pozabiti na preteklost; osmi želijo najti novo pot in rešitve pri soočanju s težkimi življenjskimi situacijami ... Število razlogov za potovanja raste sorazmerno s številom ljudi, ki potujejo; večini pa so skupne stvari, ki jih s potovanj prinesejo. Tudi take, ki se jih ne da prijeti z rokami

Šefica

V marcu se zaradi dneva žena in materinskega dneva že tradicionalno več pozornosti namenja ženskam. Tokrat se je zaradi dogajanja na slovenskem političnem parketu vse skupaj začelo odvijati že nekoliko prej, saj je izvolitev nove mandatarke ponovno sprožila diskurz o položaju žensk pod Alpami. Ker Zapik ni strankarsko trobilo, tudi sledeče besedilo ne preferira in zagovarja nobene politične opcije ali dotične osebnosti. S tem se na tem mestu ne želim ukvarjati, bi pa rada na kratko nekoliko osvetlila vprašanje žensk na vodilnih položajih.

Čeprav se imamo za zrelo družbo, je bilo vzporedno s procesom izvolitve mandatarke slišati kar nekaj seksističnih opazk in dilem, če bo ženska sploh kos tako zahtevni nalogi, kot je vodenje razklane države v krizi. O kompetencah gospe premierke ne želim soditi, me pa moti, ko začnemo o sposobnosti neke osebe soditi zgolj na podlagi njenega spola.

Predvsem ne vem, česa nas je strah, ko ženska izkaže interes za vodenje neke bolj pomembne funkcije. **Nas morda skrbi, da se bo sredi pomembnega sestanka spomnila, da je v pečici pozabila piškote in bo nato vse spustila iz rok in tekla domov gasit požar ter objokovat svoje slabe gospodinske sposobnosti?** Karikiram, a po taisti logiki bi nas potemtakem moralo skrbeti tudi, kako bi bilo z vodstvenimi sposobnostmi moških v času velikih športnih dogodkov. Primer je seveda absurd, zato se kaj takega v primeru moških ne dogaja, a ko gre za ženske, žal še vedno obstaja povsem neupravičena skrb o njihovih sposobnostih.

Rešitev za tovrstno problematiko je pravzaprav sila preprosta, če bi nekaterim le uspelo nekoliko brzdati svoj ego in šovinistična prepričanja. Ljudi bi bilo treba soditi glede na njihove osebnostne značilnosti, sistem vrednot in nenazadnje predvsem glede na njihova znanja in sposobnosti. Obstaja veliko izjemno sposobnih in inteligentnih žensk, kot tudi veliko žensk, ki se v tem svetu ne znajdejo preveč dobro in je v njihovih primerih za obče dobro bolje, da opravljajo manj zahtevna in odgovorna dela. Popolnoma enako lahko trdim za nasprotni spol. Že sam »blagoslov« biti moški ne pride v paketu z nadpovprečnimi sposobnostmi. Obstaja kar nekaj moških, ki svojim ženskim kolegicam ne sežejo niti do spodnjega roba krila (ker nekateri javni funkcionarji tako radi izpostavljajo problematiko dolžine ženskih kril, si sposojam tovrstno terminologijo). Že samo površen pogled na slovensko politiko, ki jo vse od samostojnosti krojijo moški, nam

daje vedeti, da na tistih stolčkih ne sedijo sami biseri. Pa teh ljudi nikoli ne obtožimo, da so nesposobni zgolj zato, ker so moški.

Tudi raznorazne teorije o moškem in ženskem načinu vodenja me ne prepričajo. Način vodenja je stvar posameznika in njegove osebnosti, ne pa odraz posploševanja. Ženske naj bi bile bolj čustvene in potemtakem manj sposobne sprejemanja težkih odločitev in operiranja z delikatnimi situacijami. Ponovno zavračam tako mišljenje, nenazadnje si je tudi predsednik Obama pred kamero brisal solzice v nagovoru ob še enem izmed številnih strelskih pohodov v državi, pa se ob tem ni nihče spraševal, če ni ta funkcija nemara čustveno prezahtevna zanj. Že pred nekaj časa je antropologinja Vesna Vuk Godina v eni izmed svojih kolumn opisovala pojav »popolnega utelešenja emancipiranega ženskega monstuma«, ki brezobzirno sprejema veliko bolj krute in radikalne poteze kot njeni moški kolegi. Pomanjkanje občutka za sočloveka zagotovo ni lastnost, ki bi morala krasiti ljudi na vodilnih položajih, s tema primeroma želim zgolj sporočiti, da obstajajo tako sentimentalni kot tudi brezčutni osebki moškega in ženskega spola.

Z dvema milijonoma nas ni prav veliko in ker je naša država gospodarsko in moralno precej pri tleh, se pri iskanju izhoda iz krize ne bi smeli osredotočiti zgolj na mnenja moške populacije. Krhanje socialne države še vedno najbolj občutijo prav ženske, ki hočeš nočeš še vedno nosijo večino bremena, ko gre za skrb za otroke, starejše in gospodinjstvo. In tudi te ženske imajo mnenja in predloge za pot naprej. **S tem, ko ženske, ki začnejo glasno izpostavljati probleme, okličemo za zafrustrirane feministke in preslišimo njihova mnenja, si ne delamo nobene usluge.**

Ženske se za svoj položaj in pravice ne bomo teple s pestmi – preprosto zato, ker bi izgubile. Ostanjejo nam pero, papir in ogromno črnina, ki se bo na to temo žal še vedno pretakalo v enormnih količinah, kljub temu, da z njim ne bo spisano nič posebej novega.

 Petra Ajdovec

▶ doc. dr. **Boštjan Mlakar**, dr. med.

Sem edini ali pa eden redkih v Sloveniji, ki pogleda vse luknje. Moj priljubljen rek je: spolno prenosljive okužbe ne razumejo mej med strokami. Tudi jaz jih ne! Zato rad zahajam na sosedov vrtiček. »

»V osnovi je občutek, kaj je lepo, zelo individualen.«

Doc. dr. Boštjan Mlakar, dr. med., se je za estetsko kirurgijo odločil po spletu mnogih naključij. V mladih letih je bil član dramskega studia SNG Maribor, danes pa vodi uspešno zasebno kliniko Zdrav splet, kjer svojim pacientom s kirurškimi veščinami vrača samozavest, hkrati pa svoje znanje predaja prihodnjim rodovom na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani. Je moški brez dlake na jeziku, ki želi izstopati. Poklicno se ukvarja s tabu temami slovenske družbe, kot so spolno prenosljive okužbe, zadnjica in ne nazadnje estetska kirurgija. O problemih želi obveščati tudi širšo javnost, saj sodeluje tudi pri projektu Blog glavca: pamet v roke, kondom na glavo! ter v okviru projekta Virus Let's talk about sex predava na temo analnega zdravja.

Se počutite ogroženi, ker ste moški? Nekoč ste namreč dejali, da imamo dispanzer za žene, za otroke, z moškimi pa se nihče posebej ne ukvarja.

Osebnost se ne počutim ogroženega. Sem pa že povedal, da imajo v naši državi moški v povprečju 10 let krajšo življenjsko dobo. Gre torej za ogroženo skupino v naši družbi. Človek bi pričakoval od tistih, ki se ukvarjajo z načrtovanjem javnega zdravja, da bodo tej skupini namenili več pozornosti. Nisem proti, da imamo dispanzer za žene in otroke. Daleč od tega. Pred drugo svetovno vojno, ko je to nastajalo, je bila umrljivost žensk velik problem ter umrljivost otrok do 1. leta. Nismo pa se ukvarjali s problemom moškega zdravja.

Zakaj študij medicine, specializacija iz abdominalne kirurgije in izpit iz estetske kirurgije?

Vedno me je zanimalo veliko stvari, od umetnosti do naravoslovja. Skoraj sem že postal igralec, kot gimnazijec sem bil član dramskega studia SNG Maribor. Po drugi strani pa me je zanimala tudi biologija. Ukvarjal sem se z zdravljenjem čebelje varoze. Leta 1989 je bilo zadnje jugoslovansko tekmovanje, kjer sem v Skopju za svojo raziskovalno nalogo dobil zlato medaljo. Razvoja na obeh področjih sta potekala vzporedno. Šel sem delat sprejemne izpite za medicino in veterino, oba izpita opravil ter se odločil za študij medicine. Med študijem sem se ukvarjal z akupunkturo in indijsko filozofijo. Imel sem obdobje, ko nisem bil najbolj zagret študent. Raziskoval sem alternativno medicino. Bil sem zadnji usmerjen študent Ginekologije in porodništva. Vsako leto so izbrali študenta, ki je dobil štipendijo zato, da se bo kasneje specializiral za ginekologijo. 10 ur tedensko sem delal v porodnišnici. S tem sem začel po prvem letniku in opravljal to v drugem in tretjem letniku. Že kot študent sem vodil porode. V drugi fazi izobraževanja naj bi začel delati splave. To se ni ujemalo z mojo življenjsko filozofijo. Nerodno mi je bilo reči, da ne bi tega delal, saj splavov nihče ne dela rad. Opustil sem to smer, vendar mi je znanje prišlo prav kasneje v

življenju. V četrtem letniku študija sem postal oče in moje znanje je bilo ključno, da se je moj prvorojeni sin rodil pravočasno in zdrav. V vlogi očeta sem spremljal porod in s svojim znanjem sem še pravi čas spoznal, da gre za zastoj poroda, naredili smo vakuum in otrok se je rodil zdrav. Vse v življenju ima nek razlog.

Po študiju sem bil zelo zagret za naravne metode zdravljenja. Delat sem šel na kliniko v Nemčijo. Tam so združevali znanje klasične medicine z alternativno oziroma bolj pravilno rečeno komplementarno medicino. Spoznal sem, da je kirurgija zame. Dobil sem mesto asistenta na Katedri za anatomijo Medicinske fakultete UL, kjer so mi omogočili, da si izberem specializacijo po želji. **Videl sem, da ima ogromno ljudi težave z zadnjikom in da zelo malo kirurgov obvlada to področje.** S tem se nihče ni rad ukvarjal. Usmeril sem se v proktologijo in delal pri dr. Košoroku, ki je bil v tistem času najboljši na tem področju. Kasneje sem ustanovil svoj center Zdrav splet. Moja vizija je bila, da je najlažje usklajevati lastne interese, če si sam svoj šef. Želel sem narediti stvari drugače, kot so bile v hišah, kjer sem delal. Ukvarjati sem se začel s stvarmi, ki jih drugi bodisi ne želijo delati bodisi so slabo zastopane v javnem zdravstvu bodisi so tabu. Zadnjica in spolno prenosljive okužbe (SPO) so velik tabu. Analni seks pa je tabu nad tabuji. Imel sem vedno več pacientov, ki so potrebovali pomoč na teh področjih. Na svojevrsten način pa je tabu tudi estetska kirurgija. Pomembno je, da gledamo probleme celostno. Nisem pristaša ultraspecializacije, čeprav ima tudi določene prednosti. SPO in estetika ne ločijo razlik med strokami. Npr. humani papiloma virus (HPV) je v celotni regiji, mi pa poznamo ogromno specializacij, ki ga želijo popredalčkati in ne obravnavajo celotne slike. Sem edini ali pa eden redkih v Sloveniji, ki pogledam vse luknje. Moj priljubljen rek je: SPO ne razumejo mej med strokami. Tudi jaz jih ne! Zato rad zahajam na sosedov vrtiček.

Včasih imam konflikt z nekaterimi plastičnimi kirurgi, ki imajo v nazivu tudi estetski kirurg in bi radi imeli monopol nad es-

etskimi operacijami, kljub temu, da med uradno specializacijo nimajo pravega izobraževanja, da bi lahko bili kompetentni estetski kirurgi. Estetska kirurgija se izvaja predvsem v zasebnih klinikah; plastična kirurgija pa se ukvarja predvsem z rekonstrukcijami, kirurgijo roke in opekljami. V javnem zdravstvu, kjer potekajo specializacije, se ne moreš naučiti dajati botoksa preko napotnice, operirati sramnih ustnic itd. Estetsko kirurgijo se moraš naučiti še dodatno. Leta sem se izobraževal v Avstriji in še vedno se. Delat sem šel mednarodni izpit iz estetske kirurgije, vendar nikoli ne rečem, da znam vse. Delam stvari, ki vem, da jih znam. Drugače pacienta pošljem k nekemu, ki je bolj izkušen. Kirurg, ki misli, da vse zna, je nevaren. Kirurg si mora znati postavljati meje in biti največji kritik samega sebe. Operiram svoje sorodnike in pred tako operacijo moraš biti prepričan v svoje sposobnosti. To so ljudje, ki jih potem vidiš vsak dan. Nekateri kirurgi pa trdijo, da svojih bližnjih nikoli ne operirajo. Največja čast pa je, da operiraš svojega učitelja kirurgije. Ni večjega priznanja kot to. Ko sem operiral svojega učitelja kirurgije, sem bil bolj živčen kot pri specialističnem izpitu.

Kako gledate na lepoto in estetiko? Se imate za večjega esteta od večine ljudi?

Daleč od tega. Glede tega sem zelo praktičen in ne delam večje fame iz tega. V osnovi je občutek, kaj je lepo, zelo individualen. Osnova je neka skladnost. Pomembna so razmerja, ki jih je treba upoštevati, denimo pri velikosti ustnic, legi ušes, dojk. So neki osnovni parametri, ki jih je treba upoštevati, vendar je znotraj tega veliko variabilnosti. Ne bi rekel, da se z estetiko lahko ukvarja samo nekdo, ki je izjemen umetnik. Mislim, da je pomembno, da imaš neko zdravo mero in da si natančen. Največja umetnost je izbrati pravo metodo za posameznega pacienta, da bo zadovoljen. Pri estetiki je ogromno metod in z eno samo ne rešiš niti polovice problemov. Raje nič ne naredim, kot pa da bi imel nezadovoljnega pacienta. Pacientu raje povem, da ne bova uspela in naj gre po drugo mnenje. Od pacientov z nere-

alnimi pričakovanji se poslovim. Sam ne živim od tega in zato mi ni treba na vsak način prepričevati pacientov za operacijo. Rad pa poizkusim nove metode na sebi, saj lahko tako lažje svetujem pacientom. Estetske operacije same po sebi niso tako zahtevne, saj gre večinoma za povrhnje operacije. Potrebno pa je seveda veliko treninga.

Zaželeno je, da izgledamo čim mlajši. Kaj menite o metodah pomlajevanja?

Če pride k nam človek star 50 let, ki nikoli ni naredil nič zase, in sedaj želi izgledati star 30 let, mu povem, da take čudežne palčke nimam. To so nerealna pričakovanja. Imamo širok spekter metod že samo pri obrazu.

Z botoksom lahko začasno oslabimo mišice, s polnili zapolnjujemo pri staranju izgubljeno maščobo v licih, z laserjem izboljšamo teksturo kože in stimuliramo kolagen. Gre za minimalno invazivne metode. Po uporabi teh storitev gremo lahko takoj v službo ali pa smo en dan še otečeni. Sodijo malo nad osnovne kozmetične storitve, ki so tudi super. Poznamo pa bolj invazivne metode npr. radiofrekvenčne sonde, ki stimulirajo kožo, da se skrči. Napačno je prepričanje, da celo življenje ni treba nič narediti zase in čakati na to, da si bomo pri šestdesetih naredili facelifting. Tak človek tudi po posegu ne bo izgledal dosti bolje, ker ima kožo slabe kakovosti, manjka mu volumen. Z eno rešitvijo se ne da vsega nadoknaditi. Danes je za večino žensk nesprijemljivo, da bi bile sive in se skoraj vse barvajo. Tehnika nam je omogočila, da lahko izgledamo dobro za svoja leta. To je moje osnovno pojmovanje estetike. **Če bo v ambulanto prišlo dekle, ki bo želelo 2 mL polnila v ustnice, tega nikakor ne bom naredil. Ustnice, s katerimi dekle izgleda kot cvetača, mi niso všeč.** Delam ustnice z malo polnila, saj se mi drugače zdi, da so ženske iznakažene. Če pa res želi račkaste ustnice, naj gre drugam. Prav tako ne bi naredil prsi, kot jih ima Pamela Anderson, dekletu, ki je veliko 160 cm in ima 50 kg. Najbolj je smešno, da ljudje tajijo estetske posege in rečejo: »Jaz pa nič nimam,« v resnici pa imajo toliko posegov, da se vidijo na 100 m. Sem zagovornik diskretnosti: dam botoks, vendar ima moj pacient še vedno mimiko. Treba se je znati ustaviti.

Kdaj pa je pravi čas, da začnemo s pomlajevalnimi postopki?

Starati se začnemo že zelo zgodaj. Mladostnik je tisti, ki mora začeti skrbeti za svojo kožo. Sem pristaš čim bolj naravnih krem. Potrebno je tudi gibanje in zdrava prehrana. Če hočemo kožo vzdrževati v dobrem stanju, pa je treba pri tridesetih začeti delati na obrazu. Če so gube zelo močno izrazite, to se vidi pri družini, je treba s temi postopki začeti še bolj zgodaj. Botoks lahko začnemo dodajati že zelo zgodaj, saj s tem la-

hko preprečimo gube. Vzdolžne gube imamo lahko zelo hitro močne. Slednje pa so bolj moteče kot horizontalne gube, ki pomirjajo. Vzdolžne delajo strogo, resen obraz. Pacientke mi pravijo, da jih stalno sprašujejo, zakaj imajo tako resen obraz. Če začnemo z botoksom prepozno, so rezultati slabši. Koža je kot papirček, ki ga stalno prepogibamo. Po nešteto prepogibih ga bo težko poravnati.

Pacienti imajo tudi probleme, ki jih družba razume kot tabu. Jim je težko priti do vas in se izpovedati?

Verjetno mislite na zadeve, povezane s seksom. Na internetu imam veliko člankov, predavanj. Praviloma me 80 % ljudi predhodno preštudira in lahko potem zelo sproščeno govori o seksu in svojih problemih. V predavanjih že vse povem in dobijo sliko, da mi lahko zaupajo, kako so imeli skupinski seks ali pa so bili na seks turizmu na Tajskem. **Pomembno pravilo, ki ga kot zdravnik ne smem pozabiti, je, da zdravnik ni sodnik.** To ni naše področje, da bomo sodili dejanja naših pacientov. Pacient je zame enako vreden, naj bo prostitut ali minister. Sploh če se ukvarjamo s področjem SPO, je ključno, da se pacienti lahko odkrito pogovorijo. Sam imam zelo veliko HIV-pozitivnih pacientov in se tega vsaj zavedam. Morda ima marsikdo drug tudi veliko HIV-pozitivnih pacientov, pa sploh ne ve, da dela z njimi, ker mu tega ne zaupajo. HIV-pozitivnih pacientov namreč ne odklanjam. Sem pa pri svojem delu še bolj previden.

Na temo kirurgov kroži veliko šal. Kaj menite o tem?

Pri redko katerem poklicu si tako intimno povezan s svojimi sodelavci. Z njimi si povezan mentalno, hkrati pa si lahko tudi v telesnem kontaktu, ko se gneteš ob operacijski mizi. Operacije

so lahko zelo dolge in ob čudnih urah. Menim, da šale v operacijski pomagajo pri zmanjšanju stresa pri delu. Tudi nakladanje kakšnega o seksu, kletvice itd. To je včasih edini ventil, da kirurg sprost svoj stres, ki ga ima v ključnih trenutkih, ki lahko odločajo o vprašanju življenja in smrti. Ravno zato se v operacijski veliko odpusti, kar v klasični ambulanti ne bi šlo skozi.

Barbara Zupanc

osebni arhiv Boštjana Mlakarja

**EDINI TEDEN V LETU,
KI TRAJA 9 DNI**

KRANJ | 10.-18. MAJ

 www.facebook.com/tedenmladih

Socialno podjetništvo

Posamezniki, ki naredijo prav, tudi ko jih nihče ne gleda

Živimo v obdobju, v katerem postajata vedno pomembnejša medsebojna solidarnost in pomoč posamezniku. Mnogo ljudi ostaja brez dela, prvi iskalci zaposlitve le stežka najdejo izobrazbi primerno (ali sploh kakršno koli) zaposlitev. Ta problem poskušajo zajezičiti iznajdljivi posamezniki, katerih skupni cilj je prizadevanje za družbeno solidarnost, kohezijo, spodbujanje sodelovanja ljudi in nova delovna mesta. Združujejo se v bolj ali manj novi panogi, socialnem podjetništvu.

Medtem ko je v državah Evropske unije socialno podjetništvo že zelo razvito in v nekaterih državah ustvari skoraj 10 % bruto družbenega proizvoda, se je v Sloveniji šele dobro začelo razvijati. V lanskem letu je bil sprejet Zakon o socialnem podjetništvu, ustanovljena so bila prva socialna podjetja. »Socialno podjetništvo je oblika podjetništva, katerega namen je reševati aktualne družbene probleme na podjetniški način. Temelji na družbeni inovaciji, je demokratično vodeno, dobičke, ki pri delovanju takega podjetja nastajajo, pa se vloga nazaj v dejavnost podjetja,« razloži direktor zavoda Socialni inkubator Tomaž Stritar. Socialni inkubator je eden od uspešnejših podjetniških inkubatorjev v Sloveniji, poleg teh pa so za razvoj tovrstnih dejavnosti v Sloveniji pomembna tudi vedno številnejša socialna podjetja.

Socialni inkubator

Socialni inkubator je podjetniški inkubator, ki je za razliko od nekaterih drugih tovrstnih inkubatorjev ali podjetij **ciljno naravnano predvsem proti študentom in iskalcem prve zaposlitve**. Ti se nanj lahko obrnejo pri načrtovanju, ustanavljanju in vodenju socialnih podjetij, s pogojem, da morajo ta izhajati iz družbeno koristnih idej. Stritar pojasnjuje, da Socialni inkubator mladim socialnim podjetnikom pomaga tako, da jim ponudi najem pisarne (osnovna infrastruktura) ter vključitev v Akademijo navdihujočega podjetništva (znanje).

»Vzpostavili smo tudi sklad začetnega kapitala Zlata ribica, ki bo investiral v najboljše podjetniške iniciative,« dodaja. Njihovo spremstvo tako pokrije **celotno pot od ideje do uresničitve podjetniške ideje**, pod svoje okrilje pa v inkubatorju vzamejo predvsem najobetavnejše: »Podpiramo najsposobnejše in najbolj iznajdljive med študenti ter jih spodbujamo, da gredo na podjetniško pot, da inovirajo in ustvarjajo nova delovna mesta«.

Ker je pri socialnem podjetništvu rešitev določenega družbenega problema postavljena pred kovanje dobička, se socialna podjetja pogosto **razvijajo na področjih, ki za klasično podjetništvo niso zanimiva**. S pomočjo Socialnega inkubatorja se trenutno na primer razvijata dve socialno podjetniški iniciativi: »Pri prvi gre za obnovo in ponovno uporabo starih koles, ki bi sicer končala na odpadu, druga iniciativa pa s svojo podjetniško dejavnostjo v okviru zavoda Odtiz omogoča invalidom dostop do različnih športnih in turističnih aktivnosti,« pojasnjuje Stritar.

V inkubatorju dajejo velik poudarek tudi promociji socialnega podjetništva, zato s pomočjo interaktivnih delavnic osveščajo mlade o pomenu socialnega podjetništva preko celotne Slovenije. »V lanskem letu smo uspešno zaključili projekt Socialno podjetništvo – priložnost za pogumne, v katerega smo vključili preko 400 mladih. Skupno smo v slabem letu delovanja nagovorili več kot 1200 mladih,« je zadovoljen direktor Socialnega inkubatorja. S svojim delovanjem se v inkubatorju zavzemajo za spremembo družbe na bolje. »Menimo, da se spremembe dogajajo na mikro ravni posameznika in da ni pravično pričakovati družbenih sprememb, če kot posameznik pri sebi ničesar ne spremeniš. V inkubatorju zato iščemo sposobne karakterje. To so posamezniki, ki naredijo prav, tudi ko jih nihče ne gleda«.

Socialni inkubator so ustanovile Študentska organizacija Univerze v Ljubljani (ŠOU), Fakulteta za socialno delo in Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, od katerih sta slednji dve kasneje odstopili od ustanoviteljstva. Trenutno zaposluje ekipo štirih kreativnih in sposobnih ljudi, povprečne starosti 28 let, poleg tega pa najde prostor tudi za prostovoljce, ki so hkrati praktični, torej s svojim prostovoljnimi delom pri Socialnem inkubatorju opravijo študijske obveznosti.

Službe za vse

Da je podobno mislečih vedno več, dokazuje tudi **Nastja Logar**, absolventka Ekonomske fakultete, smeri Turizem, ki je bila zelo uspešna na preteklem KŠK-jevem Idejnem peskovniku. S svojim projektom »Socialno podjetništvo – službe za vse« je osvojila 2. nagrado. Kot pravi, »koncept projekta temelji na tem, da se mlade spodbudi k razmišljanju o svoji poslovni ideji, da sami napišejo svoj poslovni načrt in se lotijo svojega podjetja. **Da ne čakajo na službe, gledajo oglase in vzdihujejo nad tem, kako ni služb, ampak v sebi najdejo neko ustvarjalnost, se nečesa domislijo in se povežejo s somišljeniki**«.

Projekta se je lotila med pisanjem diplomske naloge (ki je prav tako povezana s socialnim podjetništvom), saj si je vedno želela, da bi tudi v Kranju naredili korak naprej v socialnem podjetništvu. »Začelo se je iz te želje, da se tudi na Gorenjskem predstavi socialno podjetništvo in potem sem spoznala Vasja Simiča, ki je takrat še delal pri Socialnem inkubatorju. Omenila sem mu, da bi to lahko naredila in on je takoj zagrabil za idejo in tako sva skupaj napisala ta projekt«.

Pogrešata več akcije na "podjetniškem terenu"

Sama je mnenja, da se v socialnem podjetništvu stvari premikajo in da se dogaja ogromno: »Evropska Unija je blazno naložena socialnemu podjetništvu. Pripravljajo se razni razpisi, kako bi stvari čim bolj pospešili in omogočili financiranje, tako da se na tem področju stvari definitivno premikajo«. A kljub

temu je prepričana, da se o tem govori premalo in pravi, da se zato trudijo taka predavanja organizirati tudi po regijah, da bi ljudje res spoznali socialno podjetništvo. Stritar pa si želi, »da bi se mladi v večjem številu podali na (socialno) podjetniško pot. **Da ne bodo ostajali le nemi opazovalci stanja, ampak da se bodo večjem številu borili za svojo prihodnost. Upam, da bomo kot družba spoznali, da je poštenje do sebe in do drugih osnova za naše kvalitetno življenje in obstoj**«.

Prvo socialno podjetje na Gorenjskem

Nastjine želje o socialnem podjetništvu v Kranju se v marcu uresničujejo. Mestna občina (MO) Kranj je pričela razvijati socialno podjetništvo preko Fundacije Vincenca Draklerja za odvisnike, so. p. (v nadaljevanju Fundacija), katere soustanoviteljica je. **Fundacija je peto socialno podjetje v Sloveniji in prvo na Gorenjskem** in bo v prihodnje zagotavljala trajen program socialnega podjetništva, ki ga bo izvajala s pomočjo centra ponovne uporabe oz. »reuse« centra. V »Reuse« centru bodo z delovnimi procesi omogočili **ponovno uporabo rabljene opreme, ki sploh še ni odpadek**. Namenjen bo potrošnikom, ki se bodo tu lahko znebili odvečne, za njih nerabne opreme in tistim, ki bodo to opremo, ko bo obnovljena in popravljena, po simbolični ceni lahko kupili. Gre predvsem za gospodinjsko opremo, od pohištva, bele tehnike, malih gospodinjskih aparatov do športne opreme, ipd.

Poleg tega se bo Fundacija lotila **reševanja problematike zaposlovanja in socialne integracije oseb iz ranljivih skupin prebivalstva**, medgeneracijskega sodelovanja in razvoja lokalne skupnosti. Ponujala bo socialno integracijo ranljivim ciljnim skupinam prebivalstva, predvsem bivšim odvisnikom od prepovedanih drog in alkohola, v delovne procese pa bodo vključevali tudi druge ranljive skupine prebivalstva, kot so invalidi, starejši brezposelni ter prvi iskalci zaposlitve. V projektu sodelujejo skupaj s prvim socialnim podjetjem v Sloveniji, ki ima že vzpostavljen »reuse« center, Centrom ponovne uporabe iz Rogoške Slatine. Partnerstvo za izvedbo projekta pa so sklenili tudi s soustanoviteljem in glavnim donatorjem fundacije, gospodom Vincencem Draklerjem ter MO Kranj in s Centrom za socialno delo Kranj, Komunalo Kranj, Občino Tržič in z več gorenjskimi srednjimi šolami in podjetji.

Socialno podjetništvo tako počasi dobiva svoja krila, z majhno pomočjo pa si k temu želi pripomoči tudi Klub študentov Kranj. V začetku aprila v sodelovanju z zavodom Socialni inkubator in v okvirih nagrajenega projekta Nastje Logar pripravljamo predavanje o socialnem podjetništvu v Mestni knjižnici Kranj. Več informacij kmalu na spletni strani Kluba študentov Kranj.

Maja Šter

Fundacija Vincenca Draklerja za odvisnike, Socialni inkubator

T.M.S. Crew – glasba, kakršne še niste slišali

Mlada hip hop/funky/reggae/rock skupina T.M.S. Crew prihaja iz Tržiča, z dvema izdanima komadoma pa so že dodobra stresli lokalno glasbeno sceno. Skupaj s skupino Raggalution bodo **nastopili na zaključnem koncertu letošnjega Tedna mladih**. V lokalu Rock bar – Down Town smo se dobili z vokalistoma **Lukom Vogelnikom** in **Joštom Urbancem** ter basistom **Simonom Roblekom** – **Sinetom**.

Skupina ne obstaja prav dolgo, slabi dve leti. Kako se je sploh začela vaša zgodba?

Luka: Midva z Joštom sva že od 15., 16. leta skupaj repala na podlage, Sine in ostali pa so tudi že imeli band, s katerim smo nekajkrat tudi sodelovali, mislim, da smo skupaj naredili dva komada. Pred kakšnim letom in pol pa sva z Joštom načrtno želela nek band, kjer bi midva potem lahko repala. Tako smo počasi nabirali ekipo, najprej Sine, nato pa postopoma še ostali člani. Sedaj je že leto in pol nekako zbrana konstantna ekipa sedmih ljudi ...

Kaj sploh pomeni T.M.S.?

Luka: Ko sva z Joštom že prej skupaj repala, sva se imenovala The masta skillz in iz tega sledi tudi kratica T.M.S. Ne obremenjujemo se sicer preveč z imenom, ker bi te ime sicer lahko hitro zavedlo, bolj je važna vsebina, torej glasba, ki jo ustvarjamo.

Sine: Važno je le, da si z imenom lahko ustvariš določeno prepoznavnost, da te ljudje ne zamešajo. Pa še sliši se dobro. Ena razlaga bi lahko bila tudi Tržič, mesto sanj, ampak ne bi bilo ravno iskreno, to je bolj črni humor. (smeh)

Pri vaši glasbi se je težko stilsko opredeliti. Mešanica hip hopa, drum'n'bassa, rocka, funkyja ... Kako se vi opredeljujete?

Sine: Dejansko je tako, da je vsak komad neka svoja zgodba in vsak nekoliko drugačen. Stilsko se z eno besedo težko opredelimo. Na primer komad Kdo miži? povleče nekoliko na ska/reggae, Moj krog je že popolnoma drugačen.

Luka: Ravno zato, ker nas je toliko v bandu in vsak nekaj doprinese, potem pač dobimo nek miks. Res se ne moremo opredeliti. Pač glasba je glasba, delaš tako, kot ti paše.

Jošt: Je pa res, da če nas opredeliš kot hip hop, ne moreš veliko zgrešiti.

V vaših besedilih je prisotno veliko družbene kritike. Od kod navdih?

Luka: V prvi vrsti seveda naše lastno življenje, pišeš o stvareh, ki se ti dogajajo. Kdo miži? je bil tako ali tako kritika na ljudi, ki si zatiskajo oči pred svetom, ki ne vejo, kaj se okoli njih dogaja, obenem pa mislijo, da je vse v najlepšem redu. V komadu Moj krog pa prek neke osebne zgodbe pride do družbene kritike.

Jošt: Pri repu je itak vedno tako, da repaš o stvareh, ki so se zgodile tebi. Si že kdaj videl reperja, ki bi govoril o stvareh, ki so se zgodile nekemu drugemu? Rep je kot pisanje izpovedne poezije. Če se mi je včeraj nekaj slabega zgodilo in to pušča posledice, bom to napisal v komad. In nihče ti ne more reči, kako moraš neko stvar napisati.

Luka: Najbolje je tako pisati iz svojih izkušenj. Še lepše pa je, če lahko iz svojih izkušenj ven potegneš nek zaključek, s katerim se ljudje lahko poistovetijo.

Dve omenjeni skladbi so ljudje že slišali, snemali pa naj bi tudi prvi album. Kako napredujete?

Jošt: Tako je, s komadi smo nekje na polovici, čaka nas izpopolnjevanje malenkosti.

(V tem trenutku se iz skladišča lokala prikaže Miha, šef Downa, in nam začne ponujati računalniški monitor. Jošt si ga že ogleduje, a se po kratkem premisleku ne odloči zanj.)

Luka: Želimo si, da bi bila plošča izdana nekje pred poletjem, najbrž pa se bo datum premaknil na konec poletja.

Jošt: Vsekakor do konca leta. Če bi šlo vse po naših željah, računamo, da bi bila dokončana v maju.

Luka: V tem trenutku bi bilo najslabše, da bi se nam z izidom kam mudilo. Ampak do konca poletja bo album zagotovo zunaj. Na albumu bo sicer dvanajst komadov, ki so že vsi v zaključni fazi ustvarjanja.

Boste pred nastopom na Tednu mladih še kaj koncertirali, kje vas bomo lahko ujeli?

Jošt: Ne, v tem času žal nimamo načrtovanih koncertov, ker smo se odločili, da želimo čim bolj dokončati naš prihajajoči album in se osredotočiti na pesmi. Bodo pa poslušalci na Tednu mladih že slišali vse naše najnovejše komade v zelo profesionalni izvedbi. Lahko pa naša videospota in posnetke v živo najdete na naši Facebook strani (www.facebook.com/BandTMS), da boste bolj pripravljeni.

Luka Stare
Tjaša Nadižar

Reggae na pohodu tudi v Kranju

Skupina Raggalution je nastala pred kakšnim letom in lani v sklopu Tedna mladih nastopila na Festivalu neveljavljenih. Letos bodo nastopili na glavnem odru. Pogovarjali smo se s pevcem **Lukom Bedenetom**, tolkalistom **Jernejem Jenkom** – **Jenetom** in basistom **Makom Severjem**.

Kako je skupina Raggalution sploh nastala in kdo je dal pobudo, da se v Kranju zbere reggae skupina?

Luka: Zgodba o začetku skupine je kar smešna. Z Makom sva neko poletje delala na arheoloških izkopavanjih v Kranju in pogovor je nanesel na to, da oba zelo rada poslušava reggae. Mak je takrat izrazil željo, da bi imel reggae band in tako sva našla skupen interes. Z nama je na izkopavanjih takrat delal tudi **Žiga Fazarinc**, za katerega sva vedela, da igra kitaro, in sva ga povabila zraven. Sam sem nato idejo omenil še **Nejcu Košniku**, s katerim sva že prej skupaj igrala v bandu Apropo. Mi štirje smo se nato nekajkrat dobili in nam je bilo vse skupaj zelo kul. Kasneje je zraven prišel David, ki je igral trobento, nato smo zraven povabili prijatelja **Juša Lombarja**, ki igra klaviature, potem pa smo na koncertu skupine Korai Örom na Trainstation Squatu srečali še Jeneta, ki igra tolkala. Pa smo tudi njega povabili zraven. Vmes je Davida zamenjal **Leon Slabe** in v taki zasedbi trenutno igramo že dobro leto.

Vaše ime pove veliko o glasbi, ki jo lahko slišimo na vaših koncertih. Reggae in revolucija, verjetno eno brez drugega ne gre, tako kot verjetno vaša glasba brez družbene angažiranosti ne.

Luka: Tako je, mi imamo res dokaj družbeno kritična besedila, če pogledaš večino komadov. Poleg tega Jene piše tudi kakšna bolj globoka, poetična besedila, ki pa vseeno imajo nek skupen imenovalec z reggaejem, rastafarijanstvom in podobnimi rečmi.

Jene: Najdejo se pa tudi kakšna čisto banalna besedila, na primer o levih, malo za domišljijo.

Luka: Pojemo tudi o rastafarijanskem gibanju Jah, čeprav med nami nihče ni rastafarjanec. Trenutno besedila bolj ali manj piševa midva z Jenetom, so pa tudi ostali že prispevali svoj delež k ustvarjalnosti banda.

Lokalna skupnost vas je prvič spoznala na lanskem Tednu mladih, ko ste igrali pred Down Townom na festivalu neveljavljenih bandov. Kaj se je z bandom dogajalo od takrat do danes?

Luka: Band je v tem času močno napredoval. Za tisti nastop na Tednu mladih smo se zbrali res zelo na hitro in takrat nas je zelo močno presenetil pozitiven odziv občinstva, kar nam je dalo nek nov zagon. V tem času smo se tudi glasbeno izpopolnili, saj smo v tem smislu skoraj vsi amaterji, kajti vsi smo se z glasbo do sedaj ukvarjali samo za zabavo. Edino naš trobentač Leon ima malo glasbene šole.

Ste eden redkih reggae bandov v Sloveniji. Lokalna scena vas je lepo sprejela, kako pa vas pozna ostala Slovenija?

Jene: Ko igraš pred toliko znanimi ljudmi, pred vsemi svojimi prijatelji, čutiš prav neko posebno odgovornost, saj jih nočeš razočarati. No, na vsakem koncertu, pa naj bo pred dvajset ali dvesto ljudmi, čutiš odgovornost, a pred domačim občinstvom je vse skupaj še potencirano.

Luka: Dosljej smo po ostali Sloveniji odigrali kašne tri ali štiri koncerte in moramo reči, da je bil tudi drugje odziv pozitiven. Prve pol ure koncerta te sicer malo čudno gledajo, ker te prvič vidijo, potem pa se že malo sprostijo in potem je tudi večji užitek igrati. Včeraj smo tudi prvič igrali na Hrvaškem in bilo nam je zelo všeč, sploh občinstvo, v kateri je bilo veliko več punc kot pa fantov. Tudi odziv je bil super.

Glede na to, da ves čas ustvarjate, imate že pripravljen material za album?

Luka: Posnete imamo demo posnetke vseh naših komadov, studijskega albuma pa zaenkrat še ne bomo snemali. Posnetke imamo bolj zato, da prijateljem ne kažeš ravno posnetkov s telefona, če jim želiš predstaviti svojo glasbo. Smo poskusili tudi že v studiu, a nam je bilo to nekaj povsem novega. Snemanje vsakega instrumenta posebej, popolna zbranos, dolgo trajanje snemanja. Ko igraš v živo, ne slišiš vsakega tona, v studiu pa se sliši prav vsaka napaka. Bo čas tudi za to.

Bo pred Tednom mladih čas še za kakšen koncert?

Jene: Trenutno nimamo najavljenih še nobenih koncertov za april in maj, a vsekakor koncerta ne bo v Kranju. Če bomo vsak mesec igrali v Kranju, bo to že preveč tako za nas kot za vas. Se bomo pa zato na Tednu mladih bolj potrudili.

Luka Stare
Primož Pičulin

Česa nas lahko naučijo možgani?

David Eagleman, The New York Times

Po Obamovi odločitvi, da nevroznanstvenim raziskavam nameni skoraj 3 milijarde evrov, se ameriški davkoplačevalec upravičeno lahko vpraša: »Zakaj prav znanosti o možganih? Zakaj zdaj?«

Predstavljajte si Marsovca, ki opazi Zemljo. Njegova vrsta ne ve ničesar o Zemljanih, kaj šele, da bi uspela razvozlati interakcije med 7 milijardami ljudi v kompleksnih družbenih okoljih. **Zaradi nepoznavanja posebnosti človeškega jezika in obnašanja tudi ne morejo razumeti skrivnosti komunikacije** lokalnih skupnosti in držav, medsebojnega dopolnjevanja lokalne in globalne kulture ter prepletanje svetovnega gospodarstva. Vse skupaj jim tako daje **vtis pandemonija**, pravega babilona.

Podobno se nam, ljudem, dogaja na področju možganov. Možgani so sestavljeni iz 100 milijard električno aktivnih celic, imenovanih nevroni, vsaka med njimi pa je povezana z več tisoč drugimi. Vsak nevron prenaša informacije s pomočjo električnih signalov, ki se nato pretvorijo v kemične signale, ti pa služijo kot most med nevroni. Večina živčnih celic pošlje vsako sekundo več takih signalov. **Če bi se vsakič sprožil le majcen pisk, bi zaradi nastale kakofonije popokala vsa okna v bližini.** Vendar je strah odveč, niti najsoodobnejša tehnologija nam žal ne omogoča, da bi pri opazovanju možganov zaznali kaj več kot le nerazumljiv hrušč.

Za koristno se ni izkazalo ne opazovanje možganov kot celote ne opazovanje posameznega nevrona. Zato **potrebujemo novo vrsto znanosti**, tako, ki bo lahko izsledila in preučila aktivnost več milijard nevronov hkrati.

Podobno kot bi lahko Marsovec pri opazovanju zelenega planeta naštel nekaj večjih nesreč – epidemije, izbruh vulkanov, vojne – tako lahko tudi mi opazujemo katastrofe, ki prežemajo nepregledno množico naših možganskih celic. Imenujemo jih nevrodegeneracija, možganska kap in epilepsija. **Vendar to, da jih znamo poimenovati, še ne pomeni, da znamo odpraviti tudi njihove posledice.** Na primer, le malo vemo o zdravljenju med ameriški vojnimi veterani zelo razširjene posttravmatske stresne motnje. Enako velja tudi za Alzheimerjevo, Parkinsonovo in Huntingtonovo bolezen, kot tudi za možganske tumorje, avtizem, demenco, paralizo in tako naprej. Če bi se naučili jezika možganov in tako kaos spremenili v red, bi lahko razkrili ozadje boleznih in zdravljenje bolj natančno usmerili.

Vendar pa bi z razumevanjem jezika nevronov lahko veliko pripomo-

gli tudi k zdravju celotne družbe. Globlje razumevanje duševnih motenj bi nam omogočilo zgodnejše prepoznavanje boleznih in izbiro sredstev za zdravljenje ter hitrejšo okrevanje. **S tem pa bi morda lahko tudi nehali uporabljati zapore kot de facto ustanove za zdravljenje mentalnih boleznih.** Znanost o možganih pa bi lahko uporabili tudi v boju proti mamilom. Da bi v tej vojni zmagali, ne bo dovolj, da le napademo zaloge, naše raziskovanje in delovanje moramo usmeriti na povpraševanje. To pa seveda zahteva dešifriranje možganov zasvojenec.

Ne le na družbeni ustroj, razumevanje možganov bo vplivalo tudi na **razvoj tehnologije.** Ravno razumevanje naravne inteligence namreč največ obeta pri razvoju umetne. Googlov Prevajalnik sicer lahko pretvarja besede iz enega jezika v drugega, vendar pa mu je njihov pomen španska vas. IBM-ov računalniški sistem Watson, ki se s človekom že kosa pri odgovarjanju na vprašanja, še vedno ne uspe najti odgovora na preprosto vprašanje, **ali pride predsednikov nos skupaj z njim, ko ta vkoraka v dvorano.**

Znanje tega posebnega jezika pa bi lahko vpeljali tudi v razvoj strojev z značilnostmi živih bitij. Če računalniku iztrgate košček iz vezja, seveda ne morete pričakovati, da bo potem še deloval. Nasprotno pa gre **deklici, ki so ji zaradi hude epilepsije odstranili polovico možganov, čisto dobro:** preostalo možgansko tkivo se je avtomatično na novo povežalo, tako da je prevzelo naloge manjkajoče polovice. Podobno se zgodi živalim, ki izgubijo okončino. Njihovi možgani prilagodijo delovanje preostalih okončin tako, da se lahko žival še naprej giblje. Človeštvu še ni uspelo sestaviti stroja s tako izpopolnjeno sposobnostjo prilagajanja in samo-obnavljanja. Če se namreč robotu na Marsu polomi kolo, to pomeni neizpodbitni konec za misijo, robot pa se pridruži množici vesoljnih odpadkov.

Zdravi možgani, manjša uporaba nedovoljenih substanc, umetna inteligenca, ... – vse to bi bogato povrnilo vsako investicijo v nevroznanstvene raziskave. Rešitev za svetlo prihodnost se kot ponavadi skriva v nas.

 Kristina Pahor de Maiti
 www.neurosci.ucla.edu

Tjaša Ristič – karate girl

Tjaša Ristič je študentka ekonomije in športnica iz Čirč pri Kranju. Že od malih nog jo spremlja želja in navdušenost nad športom. Ukvarjala se je s plesom, smučanjem, gimnastiko, nogometom, odbojo in košarko. A najbolj uspešna je prav v karateju.

Karate je vzhodnoazijska borilna veščina, razvita proti koncu 19. stoletja na otočju Okinava, z združenjem okinavskih metod goloroke borbe. Karate poleg tehnik lahko vsebuje tudi filozofsko plat, tesno povezano z vadbo. Namen karateja je namreč **razvoj celega človeka skozi dolgotrajno vadbo**, tako v pomenu fizičnega razvoja (zdravje, borba in samoobramba, šport) kakor razvoja osebnosti in doseganja notranjega miru. Osnovna oprema pri karateju sta **kimono** (obleka) in **pas**, ki določa stopnjo tvoje znanja.

Tjaša je v vrtcu obiskovala plesni klub, doma pri očetu pa se je učila karateja. Že od mladih nog je opazovala karate in se tudi sama želela »pretepati«, vendar je bila še premlada za vpis in treniranje v klubu. Pri sedmih letih se ji je želja izpolnila in se je lahko vpisala v karate klub. Začela je v začetniški skupini, s predanostjo prestopila v nadaljevalno skupino in navsezadnje v tekmovalno. Poleg karateja se je redno ukvarjala s plesom. V četrtem razredu je prestopila v drug plesni klub, kjer je plesala še nadaljnja 3 leta. Na žalost so se treningi začeli prekrivati in odločiti se je morala samo za eno panogo. Odločila se je za karate. **»V dveh vrstah športa ne moreš biti najboljši. Vse lahko vložiš samo v eno stvar. Pri meni je bil to karate,«** svojo odločitev komentira Tjaša.

V karateju sta dve različni disciplini, v katerih tekmuješ: **kate in kumite – borbe.** »Kate so mi bile vedno dolgočasne, saj so borba z namišljenim nasprotnikom in zaradi tega postanejo monotone. Raje imam prave nasprotnike, saj je situacija nepredvidljiva, v borbi se moraš znajti, situacija ni enaka in moraš razmišljati, tako z glavo, kot tudi s telesom.«

Svojo prvo medaljo je osvojila leta 2003, ko je dosegla **2. mesto v športnih borbah na državnem prvenstvu.** Zatem je postala večkratna državna prvakinja in leta 2008 je bila le enkrat

poražena. Takrat je bila sprejeta v širši izbor **državne reprezentance Slovenije.** Bila je izbrana za evropsko prvenstvo v Parizu kadetinj nad 54 kilogramov. Dosegla je **odlično 7. mesto**, vendar je bilo zanjo to premalo, zato se je odločila, da bo trenirala še bolj zavzeto, bolj pogosto in bolj resno. Istega leta je bila izbrana za nastop na svetovnem prvenstvu v Maroku. Tam je nastopila v kategoriji mladink do 59 kilogramov. Pred tekmo je imela poškodovano mišico na nogi, vendar se ji je uspelo do tekme pozdraviti, ampak na žalost ni bila psihično pripravljena in je izgubila prvo kolo. Leta 2010 je odšla na svetovno prvenstvo v Turčijo, kjer je bila sedma.

Leto kasneje je bilo **evropsko prvenstvo v Srbiji.** Štiri tedne pred tem si je na mednarodni tekmi močno poškodovala gleženj in mislila je, da ne bo zmožna in pripravljena doseči svojih sanj. »Porušil se mi je svet, saj sem se zelo dolgo pripravljala za to tekmo, vložila sem veliko truda in živcev,« se spominja Tjaša. Takrat je intenzivno začela hoditi na psihološke priprave. Zaradi poškodbe ni mogla trenirati, zato se je odločila natrenirati svojo psihološko pripravljenost, ki je v karateju zelo pomembna. Na tekmo je prišla zbrana boljše kot kadarkoli prej. Tokrat ji je uspelo: dosegla je **bronasto medaljo v kategoriji mladink do 59 kilogramov.** Na nedavnem članskem državnem prvenstvu v Žalcu je Tjaša prepričljivo osvojila naslov **državne prvakinja** v borbah do 61 kg.

In želje za prihodnost? »Osvojiti medaljo na članskem evropskem prvenstvu in odpreti svoj salon za nego nohtov. Glede prvega je mojega pripravljenost kar dobra, ampak si jo želim dvigniti na odlično.«

 Žiga Žerovnik
 osebni arhiv Tjaše Ristič

Popravek: V prejšnji številki smo v rubriki Švic napačno zapisali ime Facebook strani slackline skupnosti. Najdete jih pod imenom slackalien.

Veselite v krogu

Sneg je super. Sneg je super, če je mraz. Sneg je super, če je mraz in si v krogu prijetnih ljudi. Sneg je super, če je mraz in si v krogu prijetnih ljudi, navdušenih za družabne igre. In tako se v krogu razvije veselje, ki kroži, ali tako poljudno imenovano krožno veselje.

Letošnjo zimo mi jo je sneg dvakrat pošteno zagodel. Ali pa sem si jo sama. Navkljub obvestilom, ki so se razlegala iz radijskega sprejemnika, očetovim svarilom in maminem očitem neodobravanju, sem vseeno sedla za volan in se odpeljala zabavi naproti. Na srečo ne prvič, ne drugič ni bilo težav na poti do cilja, povratek pa sem v obeh primerih morala preložiti na večer naslednjega dne. Sneg je torej super, ker nas je primoral, da smo ostali skupaj veliko dlje, kot smo nameravali. **Ker smo se hoteli ogniti prehitremu pohajanju zalog hrane in pijače, smo tako obnovili vse skupinske igre od vrtca naprej in odpihnili prah z vseh skatel z družabnimi igrami, ki sta jih premogla gostitelja.** Iz kopice sem izbrala tri manj znane, bolj ali manj aktivne, a vseeno izredno zabavne. Morda vas katera navduši in ustvari nepozaben večer.

Idea za **JUNGLE SPEED** se je francoskima avtorjema porodila v letu naše osamosvojitve. Od takrat je doživela že nekaj sprememb in dopolnil (npr. verzija Flower Power ali Lapins Cretins (*Utrgani zajci, op. a.*)), razvili pa so tudi računalniško različico. Igra je primerna za 2 osebi in več, boja vse tja do 160. Zahteva dobršno mero potrpežljivosti,

zbranosti, dobrih refleksov, iznajdljivosti in tudi vzdržljivosti. Daljši nohti, slab zadah, okretni komolci in druge sposobnosti pa lahko pridejo zelo prav **v ključnem delu igre, ki se imenuje dvoboj.** Paket za Jungle Speed vsebuje kartice z bolj ali manj podobnimi motivi ter totem – za dlan visok in nekaj centimetrov debel lesen ali plastičen predmet. Vsak igralec dobi enako število kartic, ki jih s hrbtno stranjo navzgor položi predse. Na sredi kroga stoji totem. Igralci eden za drugim obračajo kartice. V trenutku, ko eden od igralcev obrne kartico, ki je enaka soigralčevi, tadva **sežeta po totemu in si ga poskuša prilastiti.** Igralec, ki totem iztrga drugemu iz rok, zmaga in svoje kartice položi na sredo kroga pod totem. Zmaga tisti, ki se najprej znebi vseh kartic.

Takoj, ko sem ujela nekaj besed razlage naslednje igre – *rišeš, govoriš ali kažeš pantomimo* – sem si rekla, da naslednje pol ure počivam. Igre Activity sem se res že malo naveličala, tudi novejša različica. Vendar na mojo srečo ni šlo za Activity, temveč za igro **PRAČLOVEK**. Cilj igre je čim hitreje napredovati po razvojni lestvici. Pri tem so igralci razporejeni v skupine, ki

predstavljajo plemena – Nemarnjonci, Traponjonci, Presranjonci, Bugivuginjonci ipd. Vsako pleme ima neko značilno gesto, ki služi kot predstavitev plemena in jo mora skupina predstaviti na začetku in koncu vsakega kroga. Člani drugih plemen ugibajo pojem s kartice KajTo?, pleme, ki je na potezi, pa lahko uporablja le **izrazna sredstva, primerna stopnji razvoja** – pantomima, »jamske« slike, nerazumljivi glasovi, primitivno besedišče (*tvorjenje stavkov z besedami v osnovni obliki; z lep stvar v glava bi morda lahko opisali sanje*).

Ko so pepelke zapustile zabavo, nam, ki smo ostali, pa so tudi že poenjale moči, smo raziskali vsebino manjše škatle, na kateri je pisalo **CARDS AGAINST HUMANITY**. Primerno za pozno uro in rahlo grozečo *snežno* tišino zunaj. Igra obljudlja, da v človeku prebudi strašne, nemoralne, perverzne, smešne, nelogične in vse sorte druge misli. Ker se nam je zaradi zakurjenega kamina in utrujenosti že malo spalo, je bila to odlična izbira. **Nobenega nepotrebnega premikanja ali hujskih miselnih naporov**, le zagotovljen smeh. Komplet vsebuje črne in bele

kartice, število igralcev ni omejeno. Cilj igre je zbrati čim več črnih kartic, **višji cilj igre pa je neznan** – igra izhaja iz ZDA. Vsak igralec mora imeti ves čas v rokah 10 belih kartic, na katerih so zapisane različne besedne zveze. Eden od igralcev prebere stavek s črne kartice, ki ga je treba dopolniti. Vsak udeleženec izmed svojih belih kartic izbere eno, s katero dopolni stavek. Ta, ki je prebral stavek na začetku, zbere bele kartice, ki so jih na kup položili drugi igralci, jih glasno prebere in po lastni presoji izbere zmagovalno. Lastnik le-te si prisluži črno kartico. Igralci se pri branju izmenjujejo. Za študentski žep je dobrodošla tudi informacija, da si je PDF s karticami možno prenesti z uradne spletne strani igre.

Kristina Pahor de Maiti

Od urbanega k modi

Torbice so po vsej verjetnosti vedno na vrhu seznama ženskih obveznih modnih dodatkov. Še posebej v današnjem hitrem, spremenljivem, urbanem načinu življenja je pomembna tudi oblika in velikost torbice, ki jo vzamemo s seboj v službo, po nakupih, v gledališče, na sprehod s psom ali preprosto na plažo. To nanese veliko število različnih torbic in super bi bilo, če bi imele doma eno ogromno torbo, ki bi jo lahko prilagajale različnim priložnostim. Do podobnega sklepa je pred petimi leti prišla mlada diplomirana inženirka oblikovanja tekstilij in oblačil Neli Štrukelj, saj je z diplomsko nalogo Multifunkcionalna torba marsikateri ženski uresničila željo, da bi imela vsak dan novo torbico.

Nelina zgodba se je naglo razvijala že takoj po diplomi, ko je priredila razstavo z naslovom Urbani nomadi in k sodelovanju povabila 14 slovenskih oblikovalcev in umetnikov, ki so izdelovali različne poklopce za torbe. »To je bil na nek način začetek blagovne znamke **I-BAG**,« nam je povedala Neli, ki se je od takrat naprej posvečala predvsem izdelovanju torb. Pri tem čimer je zašla v dokaj neznane vode, saj se na fakulteti ni učila izdelovanja torb. »Nisem imela težav pri umetniškem ustvarjanju in oblikovanju, šlo je predvsem za nepoznavanje tehnologije in procesa izdelave, ki je drugačen kot pri oblačilih, zato sem znanje o tem pridobivala od izkušenih starih mojstrov,« je povedala.

Multifunkcionalna torba, imenovana Smart, se lahko preoblikuje v 6 različnih torb in je danes le ena izmed torb z zamenljivimi poklopci iz kolekcije **Identity**. Po Nelinih besedah lahko na ta način vsakdo prilagaja torbo svojim željam. Ostale kolekcije je Neli začela razvijati v modnih smereh, predvsem kolekcijo Viktorija. **»Za vsako novo kolekcijo si izberem temo, na podlagi katere potem oblikujem,«** je razložila in dodala, da je imela precej težav, ko je morala toliko različnih stilov stlačiti v eno samo blagovno znamko.

To je bil tudi eden glavnih razlogov, da je lansko leto začela z novo **modno blagovno znamko Nelizabeta**, za urbane, zapeljive, neodvisne ženske. »Modni izdelki bodo na ta način bolj nazorno ločeni,« je prepričana Neli. I-BAG bo ostala znamka z

urbanimi modnimi dodatki s potiski, raznimi grafikami, kjer bo poudarek predvsem na uporabnosti. Trenutno pa je njen glavni cilj razvijanje modne blagovne znamke Nelizabeta.

Svojo prvo kolekcijo znamke Nelizabeta za pomlad in poletje 2013 je oblikovalka premierno predstavila na jesenskem Philips Fashion Weeku, pri kateri je inspiracijo črpala iz športa in 20-ih let. »Poudarek je bil na uporabnosti in udobnosti, medtem ko so se 20. leta kazala v sproščeni silhuetah in znižanem pasu,« se je večmesečnih priprav spominjala Neli. **»Vse te inspiracije so prepoznavne navzven, potem pa je še skupek drugih idej, ki jim vsak oblikovalec, umetnik doda nekaj svojega.«**

Trenutno ima polne roke dela s pripravljavanjem zimske kolekcije, ki jo bo predstavila na Tednu mode v začetku aprila. »Za prejšnjo kolekcijo sem si vzela kar dolgo časa, skoraj tri mesece, za zimsko kolekcijo pa imamo le en mesec in se zavedam, da bo kar hud boj,« je smeje povedala. Čeprav se trenutno ideje večinoma kopičijo le v njeni glavi, ima že dobro zamišljen koncept.

»Zasnovala sem ga že pred leti, ko sva s prijateljico Davorko Požgan štopali po Balkanu. V etnografskem muzeju v Beogradu sem fotografirala različne, bogate in navdihujoče narodne noše iz ozemlja bivše Jugoslavije ter takrat naredila inspiracijsko knjigo, iz katere bom črpala pri letošnji kolekciji. Etno elementi se bodo prepletali z detajli vojaških uniform, ročnimi potiski rož, vezenin in laserskimi izrezi,« nam je zaupala polno zaposlena oblikovalka. In čeprav se 8. april hitro približuje, je trdno prepričana, da ji bo uspelo. **»Če nate pritiskajo roki, mogoče narediš več, kot si misliš, da si zmožen.«**

Kljub vsem obveznostim pa jo v bližnji prihodnosti čaka še en »projekt«. Magistrski študij in dokončanje magistrske naloge, pri kateri se bo osredotočila na razvoj blagovne znamke Nelizabeta. »Sprva je bila tema razvojne znamke I-BAG, ampak sem se vmes premislila, ker je trenutno moja krovna znamka Nelizabeta,« je odločno povedala Neli. Zato lahko v prihodnosti pričakujemo še veliko novosti in uresničenja novih idej, ki jih v sebi zadržuje mlada in uspešna slovenska oblikovalka.

Urša Kunstelj

Natanesku (Nelizabeta)

Častim pol litra!

V Sloveniji vsakih 5 minut nekdo potrebuje kri, naj gre za načrtovan operativni poseg ali reševanje življenja v nesreči. Zato vsak delovni dan v povprečju potrebujemo 400 krvodajalcev, ki s prostovoljnim darovanjem svoje krvi prispevajo k ohranjanju zdravja soljudi in nenazadnje k preprečevanju smrti. Klub študentov Kranj vsake štiri mesece vabi na krvodajalsko akcijo. Da ne gre le za človekoljubno dejanje, pač pa tudi simpatično druženje, lahko preverite v reportaži z zadnje, pustno obarvane, krvodajalske akcije. Se junija vidimo?

Mojca Jagodic
 Oto Žan in Grega Mali

Jamajka na sončni strani Alp

Jamajčan Norris Jones že štiri leta živi v Sloveniji. Prepotoval je velik del sveta, saj rad spoznava nove kulture in ljudi. Živel je na Jamajki, v ZDA in Londonu. V Slovenijo ga je pripeljala ljubezen, tu ima tudi dva otroka. Norris je študent Univerze v Mariboru, kjer zaključuje doktorski študij iz managementa. Že pred prihodom je iskal službo v Sloveniji. Za intervju za službo se je dogovoril, še preden se je preselil v Slovenijo, vendar je bil eden izmed pogojev za delo znanje slovenščine. To je bila ena izmed prvih ovir, na katero je naletel na slovenskih tleh, vendar ga ni ustavila. Tako je počasi začel spoznavati lepote ter predvsem pasti slovenske kulture. Ustvaril si je sliko o naši mali kokoški in njeni kulturi, ki pa mnogim med nami ne bi bila najbolj po godu. Žalostno je, da so Norrisove izkušnje, ki jih je uspel okusiti v deželici na sončni strani Alp, precej negativne.

»Slovinci so ljudje, ki ne marajo tujcev.«

Sprva je bil Norris Jones mnenja, da smo Slovenci tolerantni. Nato se je naučil dovolj slovenščine, da je začel razumeti ljudi na ulici. Tako je videl Slovenijo v novi luči, saj je slišal in razumel komentarje mimoidočih. Spoznavati je začel, da **Slovinci popolnoma drugače obravnavamo ljudi, ki niso iz Slovenije**. Vzroke za tako diskriminatorno družbo, kot je naša, vidi v naši zgodovini. **Slovenija namreč nima priseljenke zgodovine**, razen z ljudmi iz nekdanjih jugoslovanskih republik in Albanije. Norris je svoje izkušnje primerjal z diskriminacijo, ki jo je doživel v ZDA in Angliji, in spoznal, da smo **Slovinci bistveno bolj netolerantni**. Zaveda se, da imata ZDA in Anglija stoletja dolgo zgodovino z Afriko in črnsko kulturo. To pa vodi v boljše razumevanje slednje. Meni, da večina ljudi tam nima problemov z barvo kože. Zaveda se, da se v vsaki državi najdejo ljudje, ki imajo slabo mnenje o priseljenih. Bistvena razlika pa je v tem, da se nekatere države trudijo za enakost in pravice, druge pa se na to ne ozirajo. »Državam, ki nimajo zgodovinskih izkušenj s priseljenci, se ne zdi vredno truditi z nepotrebni prilagoditvami,« ugotavlja Norris.

V Slovenijo prihaja vse več tujcev, saj je članica EU. Namesto, da bi jih Slovenci poskušali sprejeti, jih raje diskriminiramo. Norris se je pogovarjal z mnogimi priseljenci in spoznal, da je večina izmed njih trpela na račun diskriminacije. Slovenci jih namreč obravnavamo drugače. Tu niti ne gre za barvo kože, kajti diskriminirani so tudi priseljenci iz nekdanjih jugoslovanskih republik. Mnogi Slovenci mislijo, da so črnci primitivni in da so prišli v Slovenijo s trebuhom za kruhom. Pa ni vedno tako, ugotavlja Norris in dodaja: »Slovenski standard je primerljiv našemu, nekateri v Sloveniji pa živijo celo slabše.«

Mladi Jamajčan je presenečen nad starostjo Slovencev in Slovenk, ko se osamosvojijo. Ugotavlja, da **v Sloveniji mladi živijo pri starših zelo dolgo**, lahko tudi do 40. leta ali dlje. Mnogi živijo na račun svojih staršev. **Na Jamajki se ljudje osamosvojijo kmalu. Ni namreč dovoljeno, da bi fant ali punca prespal/a pri svojem partnerju, če ta še živi s**

svojimi starši. »Seveda lahko pripelješ fanta ali punco domov na obisk, vendar ne sme prespati pri tebi,« pove Norris. Tako se mladi kmalu odselijo in si ustvarijo svoje družine.

»Slovinci imajo zelo slabo poznavanje geografije.«

Negativen vtis pa je pridobil tudi o slovenskem znanju geografije: »Slovinci imajo zelo slabo poznavanje geografije. **90 % ali več jih ne zna najti Jamajke na zemljevidu** oziroma ne vedo niti tega, da je otoška država oziroma del katerega kontinenta je. **Slovinci Jamajko sicer poznajo zaradi Boba Marleyja in športa**. Večina jih misli, da je del Afrike.«

Ni ljubitelj politike in trdi, da se politično ne udeležuje. Ugotavlja pa, da smo **Slovinci politično zelo pasivni**. Spremembe, ki bi jih Slovenija morala sprejeti čim prej za boljše delovanje, vidi v izboljšanju kakovosti storitev. Pomembno se mu zdi tudi, da bi se Slovenci naučili profesionalizma.

»Slovenski šolski sistem je dober.«

Priznava, da **imamo dober šolski sistem, slabost pa vidi v kopičenju teoretičnega znanja, ki ga ljudje nato v praksi ne znajo uporabiti**. To se po njegovem mnenju jasno

pokaže na delovnih mestih. Zdi se mu, da smo **Slovinci zelo neučinkoviti**.

»Bil sem presenečen, da lahko ljudje delajo v neki organizaciji in pravzaprav ne vedo ničesar o strukturi slednje. Če greš na občino in potrebuješ nekaj, te bodo poslali na 50 različnih okenc in nikjer nihče ne bo vedel, kako se stvari streže. Na Jamajki se to ne more zgoditi. Če delaš v neki organizaciji, moraš vedeti, kdo je odgovoren za določene stvari. Znati moraš peljati stvari od točke A do točke B,« Norris s primerom podkrepi zastarel stroj kranjske birokracije in opozarja na slovensko preobremenjenost z birokracijo.

Problematična se mu zdi tudi situacija med mladimi. Meni, da **nihče v Sloveniji nima ideje, kako bi se lotil reševanja problema brezposelnosti**. Mladi posledično nimajo nobenih priložnosti. »Ni programa, ki bi omogočal ljudem, da bi razvili svoje sposobnosti po končani izobrazbi, prav tako pa tudi ni služb,« meni Norris.

Šolski sistem na Jamajki je v osnovi podoben slovenskemu. Poznajo zasebne in državne šole. V vrtcu so otroci stari od 3 do 5 let, na osnovni šoli od 6 do 13 let ter na srednji šoli od 13 do 18 let. Na srednji šoli se lahko učijo tujega jezika. Večino šol ima na izbiro španski in francoski jezik, v zasebnih šolah pa lahko izberejo tudi nemščino.

»Jemo veliko morske hrane in bistveno manj mesa.«

Ko spregovorimo o kulinariki, ponovno ponudi pogled iz drugačnega zornega kota: »Slovenske restavracije so me presenetile. Natakark prinese krožnik v rokah, ki ga drži pred seboj. Tako med nošenjem diha v tvojo hrano in to ni najbolj higiensko. Lahko bi se celo zgodilo, da bi po nesreči kihnil vanjo. **Na Jamajki natakark hrano namreč pripelje na vozu ali nosi krožnik nad glavo.**«

Na Jamajki jedo veliko morske hrane in bistveno manj mesa. Ugotavlja, da **v Sloveniji ljudje jedo meso v enormnih količinah**. Presenetile so ga količine mesa, ki ga pojemo Slovenci. Edini ljudje, ki se v tem lahko kosajo z nami, so po njegovem mnenju Američani. Zanimivo se mu zdi, da je vsa hrana pripravljena z mesom, in da meso dodajamo celo zelenjavi. Tudi kruh ga preseneča. Količine kruha, ki ga pojemo v Sloveniji, so velike. **Na Jamajki jedo veliko sadja in zelenjave**. Njihova hrana je manj sladka.

»Ljudje na Jamajki so bolj srečni.«

Med obema kulturama je veliko razlik. Bistvena razlika je morda v odnosu ljudi do sočloveka in do življenja nasploh. »Ni težko ugotoviti, da so **ljudje na Jamajki mnogo bolj odprti in srečni**. Ljudje se veliko smeji in se pogovarjajo med seboj. V Sloveniji pa ljudje ne govorijo, če že, pa zelo potihno. Mnogi izgledajo zelo depresivni,« meni Norris.

Na Jamajki ljudje svoje probleme bolje zakrijejo kot Slovenci, saj so vsi ves čas dobre volje. Ne glede na to, ali nekoga osebno poznaš ali ne, ni nenavadno, da začneš pogovor. Ljudje so na karibskem otoku veliko bolj prijazni in radi pomagajo.

»V Sloveniji mnogo praznikov ne praznujete.«

Na Jamajki je v zraku moč čutiti dobre vibracije, energijo in veselje. Morda ne vsak dan, zagotovo pa na praznični dan. Praznik je dan za veselje, zato se raduje cel otok. V Sloveniji smo bolj zadržani, kar je moč opaziti tudi pri praznovanjih. Valentinovo v Sloveniji se zdi Norrisu čisto navaden dan. Na Jamajki je to namreč posebno doživetje. Moški se morajo potruditi za svojo izbranko. Mnoge ženske se oblečejo v rdečo, barvo lju-bezni. **Če gre valentinovo mimo in moški pozabi na svojo ženo oziroma punco, se mu slaba piše**. Tudi praznovanje božiča je na Jamajki pravo doživetje. Za božič se že v zraku čuti neka pozitivna energija in veselje. Vsi so veseli in ljudje, ki so skregani med seboj, si odpustijo in se veselijo skupaj. Vse cerkve so ta dan polne.

Če greš na občino in potrebuješ nekaj, te bodo poslali na 50 različnih okenc in nikjer nihče ne bo vedel, kako se stvari streže. Na Jamajki se to ne more zgoditi.

»Kristjani imajo obraz, ki izžareva več energije in je bolj svetel.«

Jamajčani so zelo verni ljudje, ki radi hodijo v cerkev. Norris je eden izmed njih, saj je pripadnik protestantske cerkve. Na otoku je maša pravo doživetje. Ljudje so namreč energični in dajo nekaj od sebe. **Med mašo se verniki veselijo in pojejo ter ploskajo. V Sloveniji pa ljudje le tiho sedijo pri miru**. Na Jamajki imajo mnogo cerkvenih zborov in večina Jamajčanov je zelo aktivnih v cerkvenem občestvu. Protestantska cerkev v Ljubljani, kamor zahaja Norris, nima zbora. »Jamajčani smo veliko bolj verni in imamo boljše razumevanje Biblije, saj se vanjo zelo poglobljamo. Ni neobičajno, da se dobiš z nekom in se pogovarjaš o odlomkih iz Svetega pisma. Mladi znajo dele Biblije celo na pamet. Slovenci niste pretirano vereni narod,« pravi Norris in priznava, da na domačem otoku lahko že na prvi pogled človeka oceni glede na versko pripadnost. »Na Jamajki lahko že po videzu oceniš, ali je človek kristjan ali ni. Kristjani imajo obraz, ki izžareva več energije in je bolj svetel,« nam za konec zaupa sogovornik.

Imperfect = perfect

Kljub temu, da imajo vsake oči svojega malarja, je v naši družbi precej jasno definirano, kaj je lepo in občudovanja vredno, ter kaj je po drugi strani bolj prekrito in skrito. Fotografinja Tjaša Nadižar pa želi s svojim inovativnim projektom Imperfect models dokazati prav nasprotno: »lepoti nima meja«.

Tjaša je fotografiranje prevzelo že v srednji šoli, ko se je po uspehah fotografij za objektivom vedno bolj znašla, pot od digitalnega do profesionalnega fotoaparata pa ji je koval tudi študij na Inštitutu in akademiji za multimedije. Najraje fotografira ljudi in prav to jo je pripeljalo do osnovanja foto projekta **Imperfect models**, kjer kdorkoli lahko nastopa v vlogi modela. **Z ustvarjanjem želi pokazati, da ima vsak obraz svojo zgodbo in svoj čar.**

potreb fotografiranja. Skupaj z dekleti se pogovori tudi o želeni podobi. Pri ličenju ji občasno pomagata vizažistki Ana Porenta in Tamara Jenko, po čopičih in senčilih pa – če je treba – poseže tudi sama. Na ta način želi poudariti naravno lepoto deklet in doseči, da se je zavedajo in se v svoji koži dobro počutijo. Na snemanjih skupaj z dekleti pričara čarobno vzdušje in fotografiranja nasploh ocenjuje kot zares pozitivne izkušnje, kjer ne manjka »super punc in velikih količin pozitivne energije«. Kdaj pa kdaj ji tehnično kaj ponagaja in iz dogajanja se izcimijo smešne anekdote: »Enkrat ne dela sprožilec za bliskavico in po celem Kranju iščemo baterije, drugič nas preganja ura, tretjič se frizerki ne odpre kovček z vsemi pripomočki – tako moramo improvizirati in nikoli ni dolgčas«.

Prav v besedi imperfect se skriva beseda perfect. Imperfect je perfect.

Pri pregledovanju albumov fotografij lahko ugotovimo, da ji je blizu fotografiranje t. i. *alt modelov*, ki so ji vseč »zaradi uporniškega duha, ki še sedaj malce živi v meni. Všeč mi je, da ljudje gledajo širše na življenje in se izražajo na različne načine.« S tem je povezana tudi Tjašina ideja o odhodu v Berlin, kjer bi poiskala še več modelov. »Tam so taki projekti še bolj cenjeni in opazni.«

Eden izmed Tjašinih modelov.

Z odlično zasnovanim projektom širi svojo idejo, ki jo s priokusom sarkazma razkriva tudi samo ime Imperfect models. **»Prav v besedi imperfect se skriva beseda perfect. Imperfect je perfect.«**

Anja Babič
 Tjaša Nadižar

Blaž Šter – prognostik v oddaji 24 ur na POP TV

»Najnižje jutranje temperature bodo od -5 do -1, najvišje dnevne pa od 9 do 12 stopinj Celzija,« so besede, ki jih vsakodnevno spremljamo na radiu, televiziji, v časopisih in na internetu. Brez spremljanja vremenske napovedi namreč težko ugotovimo, kaj naj oblečemo, obujemo, ali kdaj naj s seboj vzamemo dežnik.

Pomembno vlogo pri tem imajo zagotovo meteorologi, ki napovedujejo vreme in nadzirajo kakovost vremenskih opazovanj in nikakor niso zadolženi le za opazovanje oblakov in merjenje temperature, kakor je prepričana večina ljudi. Koliko dela in truda je dejansko vložene v 5-minutno vremensko napoved, ki jo spremljamo na naših televizijskih zaslonih, nam je tokrat opisoval absolvent fizike Blaž Šter, eden izmed članov meteorološke ekipe uredništva dnevnoinformativne oddaje 24 ur na POP TV.

Bodočega meteorologa že od otroštva fascinira vreme, saj je že v rosnih letih začel opazovati različne vremenske pojave, si beležil najbolj zanimive in meril padavine ter višino snežne odeje. Zanimanje za vreme se je prevesilo v željo za poklic, ko se je znašel na meteorološkem forumu. »Tam sem izvedel, da moram za poklic meteorologa vpisat študij fizike, saj sem pred tem mislil, da je vse skupaj bolj povezano z geografijo,« je povedal Blaž in priznal, da ga fizika v srednji šoli ni preveč navdušila, ampak ga to ni ustavilo. »Čeprav mi prvi letnik ni uspel, kot sem upal, sem vseeno vztrajal, ker me je meteorologija zelo zanimala.«

Po prvih dveh letih študija je bil predmetnik vedno bolj usmerjen v Blaževo izbrano področje. »Taktak sem ugotovil, da je tudi meteorologija samo fizika. Je znanost. Po prepričanju mnogih **opazovanje vremena ni neko vedeževanje**,« je v smehu poudaril Blaž in povedal, da je to tudi eden od razlogov, da so lani jeseni pri dnevnoinformativni oddaji 24 ur zaposlili študente meteorologije. »Potrebovali so našo podporo v smislu znanosti oziroma strokovnosti,« je še povedal.

Če miselno odpotujemo približno pol leta v preteklost, se spomnimo stare vremenske napovedi v oddaji 24 ur. Taktak je ekipa dobila podatke za vremensko napoved od Agencije RS za okolje (ARSO). »To pomeni, da so njihovi grafiki vnesli podatke v grafične programe, voditelj pa si je sam ogledal napoved, jo poskusil razumeti in jo nato v prilagojeni obliki predstavil javnosti,« nam je razložil Blaž. Nato pa se je zgodba spremenila. Po dolgotrajnih testiranjih se je ekipa oddaje odločila za sodelovanje z nemško družbo Meteogroup, ki preko programa pošlje napovedi na našo komercialno televizijo. Podatki, ki jih prejmejo, so neobdelani in tu pride v ospredje meteorološka ekipa, del katere je Blaž Šter.

Delo je dobil naključno, saj so v uredništvu sprva želeli zaposliti diplomiranega meteorologa, ki pa ga kljub prizadevanjem niso našli. Na koncu so se odločili za študente višjih letnikov in absolvente meteorologije. »Najprej smo bili na razgovoru, kjer so nam razložili, kaj od nas pričakujejo,« je povedal Blaž. Preden so začeli z resnim delom, so imeli dva dni izobraževanja, kjer so bolj natančno spoznali program. »En mesec smo se pripravljali

na novo vremensko napoved in delali vzporedno. To pomeni, da je en voditelj pripravil vremensko napoved po starem načinu, drugi pa je skupaj z nami pripravil novo vremensko napoved,« se je spominjal Blaž.

Pa vendar delo meteorologa ni tako enostavno, kot nekateri mislijo. Blaž se na svoj delovni dan že **vneprej dobro pripravi**, še posebej natančen pa mora biti tudi na samem delovnem mestu. »Dan pred službo si **doma ogledam meteorološke modele oziroma rezultate**, kako se bo vreme razvijalo,« je opisal Blaž. »Dodatno **preverim tudi napovedi po tujini**, predvsem na BBC, ker menim, da imajo zelo dobro pripravljene napovedi.« Naslednji dan pride v službo v polni pripravljenosti in najprej preveri, kaj so pred njim naredili njegovi kolegi iz ekipe. Nato **pregleda prejete podatke iz tujine, karte Evrope, izpiše pomembne podatke** in se **na koncu posvetuje in pogovori z voditeljem**.

Kljub na videz enoličnemu delu je njegova služba zelo razgibana. »Meteorologija je sicer še vedno na prvem mestu, vendar se **učim tudi novinarskega dela**. Mislim moram na to, da je kasneje novinar tisti, ki napisano zgodbo predstavi občinstvu. Na koncu je pomembno še **komuniciranje z voditelji**, kar pomeni, da mu **znamo razložiti pomembne podatke** pri napovedi in mu svetujemo, kje lahko naredi poudarke ter kaj vse naj pokaže na grafičnem modelu,« je izčrpno opisal študent, ki želi v letošnjem letu dokončati diplomu in se na naši komercialni televiziji zaposliti prek avtorske pogodbe. »Ampak nikoli ne veš, saj se baje na televiziji stvari zelo hitro spreminjajo,« je zaključil Blaž.

Urša Kunstelj
 arhiv Blaža Štera

Rižota s slanino in gobami

V iskanju dokaj hitrega recepta za nasiten obrok z ne preveč veliko sestavinami sem naletela na tole okusno rižoto. Naj vas priložene fotografije ne zavedejo, uporabila sem pol manj sestavin, kot jih je napisanih spodaj, razen seveda slanine, saj te nikoli ni preveč. V poštev pride kakršna koli slanina, ki je pri roki, tudi tista, ki jo že narezano najdete v trgovini pri salamah. Imela sem to srečo, da smo imeli doma ravno pristno angleško slanino, da ne govorim o celem zmrzovalniku polnem gob s Pernikov.

Sestavine (za 4 osebe):

- ▶ 1 žlica olivnega olja
- ▶ 1 čebula, sesekljana
- ▶ približno 200 g sesekljane slanine, oziroma kolikor vam je srce poželi
- ▶ 300 g gob, narezanih
- ▶ 300 g okroglozrnatega riža
- ▶ 1 liter kokošje jušne osnove
- ▶ parmezan, po želji

Priprava:

- ▶ V globoki in dovolj veliki ponvi segrejte olje in popražite čebulo, ki se naj ji kmalu pridruži slanina. Pražite približno pet minut.
- ▶ Dodajte gobe in kuhajte toliko časa, da gobe izpustijo tekočino in nato primešajte riž. Kuhajte dokler se tekočina ne absorbira, občasno premešajte.
- ▶ Če je nimate na zalogi, pripravite jušno osnovo. V nekaj vroče vode raztopite dve kocki kokošje jušne osnove in nato dolijte še toliko vroče vode, da dobite 1 liter.
- ▶ Zajemalko za zajemalko dodajajte jušno osnovo k rižu, premešajte in počakajte, da večina tekočine izgine. Postopek ponavljajte, dokler vam jušne osnove ne zmanjka. To naj bi trajalo približno dvajset minut, vendar če po tem času riž še ni dovolj skuhan in je, ko ga poizkusite še trd, dodajte še malo vode in ponovite prejšnji postopek.
- ▶ Začimb načeloma ni treba dodajati, vsaj soli ne, saj slanina in kokošja jušna osnova doprineseta dovolj okusa. Če se vam zdi potrebno, pa le začinite. Ne ustrašite se, če bo rižota rahlo zelenkaste barve, kriva je jušna osnova.
- ▶ Postrezite s parmezanom. Ali pa ne. Pa dober tek!

Živalske pravice

Evropska unija zaprla vrata kozmetiki, testirani na živalih

Čeprav se mnogi zgražajo nad mučenjem živali in testiranjem kozmetike na njih, pa se je redko kdo pripravljen odreči dišečim šamponom in negovalnim kremam. V EU z 11. marcem ni več mogoče tržiti kozmetičnih izdelkov, ki bi bili v kakršni koli obliki testirani na živalih. V Bruslju opozarjajo, da gre za tematiko, ki je zelo aktualna za potrošnike. Podatki namreč kažejo, da evropski potrošnik v povprečju uporabi najmanj sedem kozmetičnih izdelkov na dan.

Prvi začetki znanosti

Testiranje na živalih se je začelo že v času **antike** in se tesno prepleta z začetki medicine. Najbolj poznana naravoslovca sta bila Aristotel in Hipokrit. Poskusi so večinoma temeljili na seciranju poginulih živali, saj seciranje človeških teles v tistem času še ni bilo dovoljeno. Našli so se pa tudi nekateri, ki so eksperimentirali na še živečih živalih. Med slednje je tako spadal rimski zdravnik **Galen**, ki je s poskusi na prašičih, opicah in psih proučeval procese v organizmu in pridobljeno znanje uporabljal pri vsakdanjem delu. Po njegovi smrti je kmalu vse zamrlo, saj srednji vek ni spodbujal mišljenja empirične znanosti.

Kaj je testiranje na živalih?

Testiranje na živalih ali **vivisekcija** je raziskovalna metoda, ki za razvoj uporablja **žive živali**. Vsako leto **milijone živali** po svetu trpi za posledicami raznih kemikalij in nato pozabljeno umre v laboratorijih, kjer jih še isto sekundo zamenjajo nove. Njihov namen naj bi bil potrditi zanesljivost in učinkovitost **raznoraznih izdelkov**. Na živalih

tako testirajo maskare, mila, voske za pohištvo, čistila v gospodinjstvu, praške in druge kozmetične sestavine.

V 27 državah EU je bilo v letu 2008 za poskusne in druge namene uporabljenih **12 milijonov** živali. Od tega so 80 % vseh živali predstavljali glodavci – daleč najpogosteje uporabljena živalska vrsta so bile miši, ki so predstavljale 59 % vseh živali, sledile pa so jim podgane s 17 %.

Mnogo ljudi meni, da je bolje testirati na živalih kot pa na ljudeh, kar pa ni res, saj ni prav nobenega zagotovila, da ne bodo imele kemikalije na nas **drugačnega učinka** kot na živali. Ravno zaradi tega je možna nevarnost, da bi kakšen izdelek povzročil reakcijo pri človeku, ki je pa pri živalih ni. In ravno obratno.

Dober primer je **aspirin**, ki dandanes ne manjka v nobeni torbici. Medtem ko pri človeku deluje kot **zdravilo**, je na preizkušanih živali vse od psov do primatov povzročil **deforniranost**. Torej testi niso zanesljivi, temveč tudi neobvezni in zavajajoči.

1. Število živali, ki jih letno pokončajo v laboratorijih, se vrti okoli **500 milijonov**.
2. Živalim v laboratorijih odstranijo glasilke, jih zastrupljajo, žgejo, oslepijo, stradajo, pohablajo, zamrzujejo, opravljajo poskuse na možganih, jih podvržejo električnim šokom, jih namenoma okužijo z boleznimi in virusi.
3. 70 % poskusov se opravlja **brez anestezije**, 30 % pa z le delno anestezijo.
4. Uporabljajo vse **vrste živali**: glodavce kot so miši, podgane in zajčki, morske prašičke ter celo pse, mačke in primat.

»Skakajoči zajček« (Leaping Bunny)

Je trenutno najzanesljivejši znak, da izdelek oz. njegove sestavine niso bile preizkušene na živalih. Podjetje, ki želi ta znak pridobiti, ne sme kupovati sestavin pri podjetjih, ki takšna testiranja izvajajo. Na njihovi spletni strani je podan seznam »bele« in »črne« kozmetike.

Slovenija sprejela novelo zakona o zaščiti živali

Zaradi uskladitve z evropsko direktivo glede zaščite živali, ki se uporabljajo v znanstvene namene, je Slovenija v začetku marca sprejela novelo zakona o zaščiti živali. Novela zakona določa bolj restriktivne ukrepe pri laboratorijskih poskusih na živalih. Po novem bo treba za vsako dejanje, ki se opravi na živalih oz. na živalskem tkivu, pridobiti predhodno soglasje posebne etične komisije. Kljub pritiskom nekaterih verskih skupnosti bo **zakol živali brez predhodnega omamljanja po novem prepovedan**, s čimer bo slovenska ureditev tega področja strožja kot v EU. Žival bo dovoljeno zaklati le tako, da je usmrčena z ustreznim predhodnim omamljanjem, izjema so perutnina, kunci in zajci izven klavnice za zasebno, domačo uporabo. Na predlog nevladnih organizacij so v zakon zapisali **prepoved reje in lov živali zgolj zaradi pridobivanja kožuhov**. Po novem bodo **prepovedani tudi cirkusi in podobne prireditve, v katerih nastopajo prostoživeče živali**.

Kondicija PC-ja

Optimizacija Oken, da delujejo čim bolje in gladko, nam lahko precej olajša uporabniško izkušnjo z računalnikom. Windows so precej zahteven in kompleksen kos programske opreme, saj vsebujejo ogromno podrobnosti, ki jih večina uporabnikov morda nikoli ne bo potrebovala, a vseeno delujejo v ozadju. Okna je v tem primeru treba optimizirati ter prilagoditi svojim potrebam in zmogljivosti naše strojne opreme.

Ker je Windows 7 še vedno najbolj razširjena različica Oken, se bomo osredotočili kar na sedmico, a večina elementov optimizacije je skupna tudi drugim. Sedmica uporablja tako imenovane **vizualne efekte**, ki so sicer na prvi pogled zelo prijetni, vendar so tudi zelo kalorični. Izklopimo ali prilagodimo jih na zelo enostaven način. Do njih pridemo z desnim klikom na ikono računalnik > nastavitve > napredne sistemske nastavitve > napredno. Če efektov ne potrebujemo, se jih je vsekakor vredno znebiti. Vmesnik, imenovan Aero, prav tako upočasnjuje delovanje. Ima določeno stopnjo prosojnosti, kar opazimo predvsem takrat, ko se okna med sabo prekrivajo. A vse to od našega računalnika terja kar nekaj kondicije, predvsem od grafične kartice. Če nam ni mar za podrobno estetiko, bomo tudi to popravili. To storimo tako, da se postavimo kamorkoli na namizje > desni klik > prilagoditev. Tukaj so zbrane naše teme namizja, za boljše delovanje sistema pa moramo izbrati eno izmed bolj osnovnih. Prav tako so tu **nastavitve za zvočne efekte**, ki so tudi del nepotrebnih izkoriščevalcev spomina, povrh vsega pa so še nadležni. Vsi dobro poznamo tisti zvok za zavrnitev, ko nekaj ne dela prav. Utišajmo ga!

Tudi za hitrejši zagon računalnika obstaja nekaj trikov, ki nam sicer ne prinesejo svetlobne hitrosti, a vendar bolje malo kot nič. Postavimo se na začetek oziroma start in v iskalnik vtipkamo ukaz **msconfig**. Ko se nam odprejo nastavitve, nadaljujemo na zavihek zagon oziroma **boot**, kamor v polje namesto 30 sekund vnesemo 3 sekunde. To je pomembno predvsem, če imamo na računalniku naloženih več različnih operacijskih sistemov. Postavimo se še na napredne nastavitve, kjer obkljukamo **število procesorjev** in **maksimalni spomin** ter izberemo največjo možno številko. Naslednja sta zavihka **services** in **startup**. Tukaj lahko onemogočimo procese, ki jih ne potrebujemo ob delovanju in zagonu računalnika. Spodaj je navedeno tudi opozorilo, da nam operacijski sistem ne bo dovolil izključiti tistih vitalnih, ampak samo take, ki verjetno res niso preveč pomembne. Naslednji korak je, da gremo ponovno pod start, kamor v iskalnik vtipkamo besedo **services** in nato to tudi kliknemo. Odpre se nam dolg seznam opravil, ki jim lahko

z desnim klikom in nato na nastavitve določamo, kdaj naj se zaženejo. Nekaterih ne rabimo takoj ob zagonu in se zato lahko postopoma zaženejo nekaj trenutkov kasneje – **delayed start**.

Naš računalnik se zna precej dobro vživeti v vlogo depresivne ženske, ki se tolaži z velikimi količinami hrane in sladkarij, povrh vsega pa ima še pivski trebuh in celulit. Stvari in smeti se nalagajo in prelajajo na vse možne lokacije. Za to moramo vsake toliko časa poskrbeti sami. Eden bolj enostavnih programov, ki poskrbi za to slabo razvado, je **CCleaner**. Na spletu je na voljo brezplačno, njegova uporaba pa je nadvse preprosta. Očisti nam vso nepotrebno nesnago, ki se nabira v obliki **začasnih datotek**, očistimo pa lahko tudi **register računalnika**. Če veliko nalagamo in brišemo programe, tam ostane kar precej nesnage. Ostane nam še eno pomembno opravilo, ki ga imenujemo **defragmentiranje**. To je ureditev datotek na disku, kjer postane precej razmetano, še posebej takrat, ko na veliko brišemo, nalagamo ali premetavamo datoteke. Do slednjega pridemo tako, da v iskalniku pod startom napišemo **disk defragmenter**. Disk najprej analiziramo, nato pa pustimo, da program opravi svoje delo.

Tako kot mi mora tudi računalnik ohranjati **dobro kondicijo**, a pri tem potrebuje predvsem našo pomoč. Zato bo najbolje, da gremo veselo na delo in ga rešimo te hude nadloge.

& **Žiga Žužek**

Za ženske v znanosti: biokemičarka Nina Erčulj

Čeprav smo Slovenci pred kratkim dobili prvo žensko premierko v zgodovini naše mlade države, kar kaže na to, da smo Slovenci pripravljeni na spremembe, žensk na vodilnih položajih vseeno primanjkuje. Velik prispevek pri tem ima prav gotovo nacionalni program »Za ženske v znanosti«, kjer so letos že sedmo leto zapored podelili tri štipendije mladim raziskovalkam. Lani je bila med dobitnicami enoletne štipendije v vrednosti 5000 evrov, ki jih lahko prejemnice porabijo v kateri koli namen, tudi Gorenjka dr. Nina Erčulj.

Program »Za ženske v znanosti«, katerega partnerji so L'Oreal Slovenija, Slovenska nacionalna komisija za UNESCO in Slovenska znanstvena fundacija, si prizadevajo opozarjati na pomen in vlogo žensk v znanosti.

Nina je na to pripomnila, da je bil razpis precej slabo oglaševan, zanj je izvedela na oglasni deski Medicinske fakultete. Na razpisu so iskali ženske, v zadnjem letniku doktorskega študija, ki ne delajo poskusov na živalih in so mlade raziskovalke, predvsem s področja naravoslovja. Največ prijav na razpis za štipendije navadno prispe s področja medicine in kemije. Kandidatke ocenjujejo glede na znanstveno uspešnost, na število objavljenih člankov in vrednost doktorata.

Lanskoletna dobitnica štipendije, takratna mlada raziskovalka, dr. Nina Erčulj se je v svoji doktorski disertaciji na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani ukvarjala s **preučevanjem vpliva genetske variabilnosti na učinkovitost in toksičnost zdravljenja levkemije in limfoma pri otrocih ter malignega mezotelioma pri odraslih**. "Raziskovala sem, kako genetski dejavniki vplivajo na to, kako se bo bolnik odzval na neko terapijo. Cilj teh raziskav naj bi bilo identificirati genetski dejavniki, na podlagi katerega bi lahko predvideli odziv posameznika na predpisano terapijo." Nina nam je zadevo razložila še na konkretnem primeru, in sicer raziskovanje malignega mezotelioma pri odraslih: "Gre za raka pljučne ovojnice, ki je posledica izpostavljenosti azbestu in je trenutno zelo v porastu (približno 30 primerov letno) ter je praktično neozdravljiv. Te bolnike zdravijo s kemoterapijo, obstajata pa dve možni terapevtski shemi. Mi smo iskali genetske dejavnike, da bi lahko določili, po kateri shemi bodo bolnika zdravili, odvisno od tega, na kaj se je bolnik odzval.«

Ninina znanstvena pot se je začela že na Gimnaziji Jesenice, kjer jo je najprej zanimala kemija, na koncu pa se je odločila za študij biokemije. **Ze med študijem se ji je porodila želja, da bi delala v laboratoriju, zato je svojo študijsko pot nadaljevala kot mlada raziskovalka na doktorskem študiju na Inštitutu za biokemijo.** Ninin vzornik, ki jo je navdušil za takšno raziskovanje, je njen mentor za diplomsko delo. Za diplomsko nalogo je sicer prejela tudi Prešernovo nagrado.

Dva meseca po pridobitvi štipendije je Nina doktorirala in se pridružila mnogim nadarjenim mladim **pri iskanju službe**.

Čeprav je imela kar tri leta in pol izkušenj v raziskovanju, so jo delodajalci obravnavali kot »študenta« oziroma kot iskalko prve zaposlitve. Želela je ostati v raziskovalnih vodah, vendar je kazalo na misijo nemogoče, zato je že intenzivno razmišljala o tujini. Slovenci bi kaj kmalu ostali brez odlične znanstvenice, če se ne bi Nini le nasmehnili sreča. Dobila je **zaposlitev v gospodarstvu**, in sicer v podružnici švicarskega farmacevtskega podjetja Roche. Nini nova služba predstavlja predvsem izziv, ukvarja pa se z molekularno tkivno diagnostiko in uporabno znanostjo.

Nina na vprašanje, ali so ženske v znanosti prej izjema ali pravilo, odgovarja, da je v njeni poklicni poti veliko delala predvsem z ženskami, tako na Inštitutu, kot tudi v njeni novi službi, kar kaže na to, da mogoče vseeno tudi ženske v znanosti prihajajo v ospredje. Sama pa vidi kar nekaj ovir: "Zdi se mi, da se ženske same ne upajo spraviti na take položaje, kjer navadno prevladujejo moški. Problem pri ženskah v znanosti vidi predvsem v nerednih zaposlitvah oziroma v projektnih zaposlitvah. Težko si ustvariš družino, če v bistvu ne veš, ali ti bodo čez nekaj mesecev podaljšali pogodbo ali ne. **Za napredovanje in kariero v znanosti je treba vložiti veliko truda, seveda pa je potrebno tudi veliko odrekanja.**"

 Urška Križnar
 Miha Horvat

Georga, Georgea ali George-a?

Tokrat se bomo spopadli s problemom, ki je precej vsakdanji, hkrati pa zahteva od pisca precej energije: kako zapisujemo prevzeta lastna imena, kako jih pregibamo (sklanjamo) in zakaj se ljudje pri tem tako radi zatekajo k vezaju (na primer George George-a).

Tokrat se bomo spopadli s problemom, ki je precej vsakdanji, hkrati pa zahteva od pisca precej energije: kako zapisujemo prevzeta lastna imena, kako jih pregibamo (sklanjamo) in zakaj se ljudje pri tem tako radi zatekajo k vezaju (na primer George George-a).

Začnimo zopet z lažjim delom, torej s splošnimi načeli: **prevzeta lastna imena iz jezikov, ki za zapis uporabljajo latinico, najpogosteje ohranjamo v njihovem izvornem zapisu**, denimo *München* ali *Newman*. **Imena iz nelatiničnih pisav pa ne le prepisemo v latinico, ampak jih pri tem tudi podomačimo, torej prilagodimo njihov izgovor slovenščini** (s tem tudi pregibanje postane bistveno lažje). Sloviti grški skladatelj *Θεόδωρος* tako ne postane kakšen *Theodorakis*, ampak preprosto *Teodorakis*; *Чајковски* postane *Čajkovski*. Nikakor ne uporabljamo angleških zapisov tipa *Tchaikovsky* (hej, zakaj ne bi kar francosko *Tchaikovski*?), ki jih včasih kdo vsiljuje celo imenom iz latiničnih pisav (na primer *Marya Sklodowska*). Nekatera imena kljub izvorni latinici podomačujemo, seveda bolj iz kulturnozgodovinskih kot pa jezikoslovnih razlogov, na primer imena nekaterih mest (*Dunaj*, *Pariz* – imen mest sicer navadno ne podomačujemo, zato pa številna druga zemljepisna imena, npr. držav, pokrajin, voda), znanih zgodovinskih oseb (dinastija *Burbonov*, *Petrarka*, *Elizabeta II.*), zlasti seveda imena antičnih bogov, mislecev, umetnikov (*Zeus*, *Aristotel*, *Cezar* ...).

Antična imena bomo našli tudi v zapisu, ki ohranja grške ali latinske končnice, recimo *Aristoteles*, *Aristofanes*, *Leonidas* ... Slovenski pravopis 2001 nam v takih primerih na prvem mestu ponuja podomačeno različico, sklanjatveni vzorec pa je *Aristotel(es) Aristotela Aristotelu* (da, *Aristotela* in ne **Aristotla*) ... Končnice (-es, -os, -us, -um) včasih ne prepoznamo več kot končnico, ampak jo jemljemo kot del osnove (npr. *Rodos*), pri novogrških imenih pa je to že kar pravilo. V klasiki bolje podkovani pisci in govorniki seveda tudi vedo, kje lahko osnovo podaljšujejo z -j ali -t (npr. *Ajas Ajanta*).

Po temle ekskurzu v antiko pa nazaj v kruto sedanost. Odgovorimo na eno začetnih vprašanj: zakaj se ljudje pri pregibanju zatekajo k vezaju? I, zato ker se na ta način (ne preveč elegantno) izognejo problemom z ohranjanjem in izpuščanjem

črk. In ti problemi sploh niso majhni. Oglejmo si jih nekaj.

Oscarja Wildea ali **Oscarja Wilda**? *Wilda*. Končni nemi samoglasnik ima občasno nalogo, da črki pred seboj zagotavlja izgovor *č ž š dž s*. V tem primeru ga ne izpustimo, sicer pa. Ker torej v primeru *Wilde* končni e ne vpliva na izgovorjavo, ga izpustimo; tako tudi *Corneille* [kornêj], Youtube. Kaj pa potemtakem **George**? Ker končni e zagotavlja izgovor [džordž], ga pustimo: *George Georgea Georgeu* ... Mimogrede, tudi pri svojilnem pridevniku: *Georgeev*, pravi pravopis. Enako *Maurice Mauricea*. Kaj pa potem **Lamartine**, kjer končni e zagotavlja nenosniški izgovor [lamartin], brez njega pa bi imeli nosnik [lamartɛ̃], podomačeno [lamartên]? Nak, tu ga pa izpustimo: *Lamartine Lamartina*. Kaj pa *Sherlock Holmes*? Če nememu samoglasniku sledi soglasnik, ga ohranjamo: *Holmesa* (tudi *Jacquesa*, kjer s sicer ne izgovarjamo).

Shakespearja ali **Shakespearea**? Po želji. Ker imamo tudi slovenisti srce. Pravopis dopušča oboje, in sicer v navedenem vrstnem redu. Tudi pri svojilnem pridevniku sta seveda obe možnosti, *Shakespearov* in *Shakespearejev*, ob upoštevanju preglasa seveda.

Nazaj v uniformo slovničnega nacija. Posebna zgodba je polglasnik. Pri slovanskih jezikih navadno ni problema: *Čapek Čapka*, *Hašek Haška*, *Havel Havla*. Da v izhodiščnem besedilu tu ni polglasnika, naj nas ne moti. Drugače je pri angleščini ali nemščini. V besedah kot *München*, *Russell* se obnašamo, kot da imamo opravka s slovenskim polglasnikom: *Münchna*, *Russlla*. Pri *Herder* e ohranimo zaradi lažjega izgovora: *Herderja*. Kaj pa *Nixon*; kdor zna angleško, ve, da se to v angleščini izgovori kot [niksən]? Praviloma izgovarjamo po slovensko, torej [nikson], in to upoštevam tudi pri pregibanju.

Še beseda o preglasu v orodniku (in tvorbi svojilnih pridevnikov). Kot vemo, do preglasa pride za glasovi c j č ž š dž. Kjer izgovarjamo te glasove, v pisavi preglas upoštevam: z *Bushem*, z *Boccacciem* (in *Boccacciev*) ... Zlasti pri francoskih imenih moramo paziti na neme soglasnike: SP 2001 dopušča z *Dumasom/Dumasem* (*Dumasov/Dumasev*), v izgovoru seveda le [dimajem].

 Mihael Šorli

Draga bralka, dragi bralec. Gotovo tudi vas kdaj kaj zmoti, morda vas pesti vprašanje, odgovora pa od nikoder ... Pišite! Tako bo ta stran res dobila svoj pravi smisel. Svoje jezikovne zadrege in opažanja lahko pošljete na: vejice@kisk.si.

Refleksoterapija

BARBARA FAJFAR s.p.,
Mlekarska ulica 1, 4000 Kranj
gsm: **031 669 383**, tel: **04 2330-451**
www.refleksna-terapija.com

Se ne moreš učiti in imaš probleme s koncentracijo? Si napet? Ne moreš zaspati? Si nezbran? Nimaš nobene volje? Imaš večkrat glavobol, prehlade, viroze in angine, slabo odpornost telesa, alergije, vnetja, sinusne težave? Te boljijo hrbtenica, kolena, roke in noge? Bi se radi samo sprostil po napornem študiju ali po športni aktivnosti?

REFLEKSNA MASAŽA STOPAL je tehnika naravnega zdravljenja telesa in je posebna oblika masaže, pri kateri uporabljamo različne tehnike masaže in pritiskov na točno določenem področju stopala za točno določen organ oz. del telesa. Zelo primerna je tudi samo kot sprostilna masaža.

Pričakovani učinki refleksne masaže stopal: izboljša koncentracijo in mentalne funkcije, stimulira ustvarjalnost in dovtetnost, povzroča zelo globoko sprostitvev, poživilja energijo, razstruplja telo, izboljša prekrvitev telesa, zvišuje naravno odpornost, povzroča trden, globok spanec, je preventivna metoda za vzdrževanje zdravja, v celoti izboljšuje kvaliteto življenja in medsebojne odnose. »Priljubljenost refleksne masaže ne preseneča, saj je čudežno darilo narave. Tako majhno stopalo - tako velika zdravilna moč ...«

Priznana zdravilska tehnika samozdravljenja in sprostitve je tudi METAMORFNA TEHNIKA, ki se izvaja na stopalih, ramenih in glavi. Z njo lahko dosežemo hitrejšo osebno, duševno, miselno in celo fizično rast. Metamorfn tehnika je posebej priporočljiva:

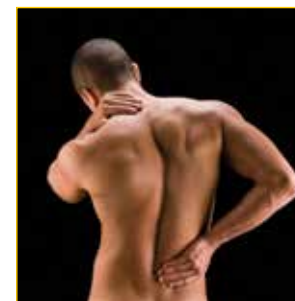
- ▶ pri najstnikih, dijakih in študentih,
- ▶ pri nosečnicah,
- ▶ pri hiperaktivnih, nemirnih, plašnih, agresivnih otrocih,
- ▶ pri vseh otrocih s posebnimi potrebami.

Pozitivni učinki:

- ▶ boljše in lažje učenje ter zbranost,
- ▶ dvig samozavesti,
- ▶ uveljavljanje svoje volje,
- ▶ boljša kreativnost,
- ▶ pozitivno mišljenje,
- ▶ več uspehov v življenju.

PRESOTERAPIJA ali mehanska limfna drenaža je odlična preventivna in kurativna terapija. Naloga limfnega sistema je odstranjevanje snovi in odvečne tekočine iz telesa. Ima izjemno ugodne preventivne in terapevtske učinke:

- ▶ drenažni učinek (odstranitev odpadni snovi, toksinov iz telesa) in izboljšanje odpornosti telesa,
- ▶ protibolečinsko delovanje in protistresno delovanje (prijem pri limfni drenaži so nežni, rahli, potekajo v primerno ogretem in mirnem prostoru, z nežno glasbo in aromo prostora),
- ▶ učinkovita terapija v boju proti celulitu.

Novost v našem salonu: »različne vrste masaž«. **MASAŽA TELESA** prinaša številne koristi. Lahko nas spodbuja, umirja, odpravlja napetost, preganja nespečnost ter sprošča boleče mišice ter tako poskrbi za dobro počutje. Nekateri so prepričani, da že samo ugodje, ki ga povzroča masaža, učinkuje zdravilno. Pri nas stranke najrajši prihajajo na športno ali klasično masažo, zelo obiskana pa je tudi sprostitvena masaža celega telesa in obraza *Esencia*, kjer uporabljamo 100% naravno rastlinsko olje z dodatkom rastlinske esence sandalovine in jasmína.

Refleksoterapija iz Kranja vsem članom KŠK nudi 20% popust na vse redne storitve iz našega cenika.

Glasba: Applesauce Lorraine: Summer Hits

Applesauce Lorraine je skupina, ki je nastala jeseni leta 2011, do danes pa so se že dodobra uveljavili na lokalni sceni, sadove svojega dela pa žanjejo tudi drugod po Sloveniji. Izkusili so tudi že nastopanje v tujini. Kranjčani smo jih lahko dodobra spoznali lansko leto na Tednu mladih, ko so zmagali na Festivalu neuveljavljenih skupin in si s tem pridobili nastop na glavnem odru na zaključnem koncertu Tedna mladih. Njihovo glasbo lahko opišemo kot fuzijo rocka, bluesa in funka, ki prinaša nekaj novega, vsaj za lokalno, pa tudi za slovensko glasbeno sceno.

Tudi kasneje skupina, ki jo sicer sestavljajo **Jure Fortuna** (bas, vokal), **Črtomir Potočnik** (kitara) in **Janez Sagadin** (bobni), ni počivala in tako je po nekaj demo posnetkih oktobra lani luč ugledal njihov prvi studijski izdelek. Gre za EP album, ki prinaša štiri avtorske skladbe. Prva od njih, **Change me!**, je bila sicer izdana že lanskega aprila, ko so jo fantje predstavili na Radiu Helsinki v Gradcu in odigrali tudi kratek akustični koncert. Pesem, v kateri se dobro sliši fuzija kitarskih rifov, močnega basa in bobnov, dodobra opiše glasbeno usmeritev skupine. Če je bila **Change me!** prva predstavljena, pa je videospot najprej dobila pesem **Mary Jane Doe**, ki prepriča z udarnim kitarskim začetkom in bluesovskim nadaljevanjem. Slišimo lahko tudi komad **Empty**

House, kjer se nekoliko miren začetek prelevi v zelo poslušljiv kitarski solo, podkrepljen z močnimi rifi. Slišimo lahko še komad **Closest Encounter**, ki je na CD-ju razdeljen na tri dele, ki se med seboj tudi stilsko nekoliko razlikujejo. Prvi del je popolnoma bluesovski, v drugem delu je ritem nekoliko hitrejši, v zadnjem delu pa se pesem spet umiri in slišimo še instrumentalni zaključek. Fantje prav gotovo še niso rekli zadnje besede (vsaj upamo lahko) in verjamemo, da neumorno ustvarjajo novo glasbo. Če pa jih boste želeli slišati tudi v živo, pridite 30. marca na **KŠK žur** na Bazen Kranj, kjer bodo igrali skupaj s skupinama Big Foot Mama in The Vast Blasts.

Luka Stare

Film: Lincoln (2012)

Steven Spielberg, režiser z uspešno in obsežno kariero, polno filmov, ki pokrivajo raznorazne žanre, podirajo rekorde in jih je čisto preveč, da bi se jih tu le omenilo, nam letos ponuja zgodovinsko dramo o šestnajstem ameriškem predsedniku Abrahamu Lincolnu.

Film je delno posnet po knjižni predlogi Team of Rivals: The Political Genius of Abraham Lincoln avtorice Doris Kearns Goodwin in spremlja zadnje štiri mesece življenja Abrahama Lincoln, s poudarkom na predsednikovem trudu januarja 1865, da sprejmejo trinajsti amandma ameriške ustave, ki bi prepovedal suženjstvo.

Odličnemu **Danielu Day Lewisu** kot naslovnemu liku so se pridružili še **Sally Field** kot Mary Todd Lincoln, **David Strathairn** kot William Seward, **Joseph Gordon-Levitt** kot sin Robert Lincoln in **Tommy Lee Jones** kot Thaddeus Stevens. Poleg dobre igralske ekipe, med katero vsakič znova zagledate znan obraz, vas izjemna scenografija in kostumografija, občasno humoren scenarij in Spielbergovo suvereno vodenje kamere popeljejo v boj za sprejem trinajstega amandmaja. Prikaz truda vpletenih oseb vpliva na bolj čustven sprejem prizora, kljub temu, da nam je rezultat dobro znan.

Lincoln se je v boj za oskarje podal kot favorit s kar dvanajstim nominacijami, od katerih je potem odnesel le dva kipca, enega za scenografijo, drugega pa za glavno moško vlogo. To je bil za Daniela Day Lewisa že tretji pošteno zaslužen oskar v tej kategoriji, ki je s tem postal prvi igralec, ki mu je to uspelo.

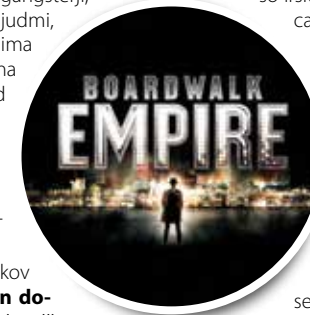
S pozornim gledanjem sicer opazimo cel kup zgodovinskih netočnosti, vendar če niste blazen navdušenec nad obdobjem med ameriško državljansko vojno in strokovnjak o Lincolnovem življenju, vas to ne bo pretirano motilo. Film je opozoril tudi na rahel spodrsljaj v zvezni državi Mississippi, kjer so po ogledu Lincolnu ugotovili, da so pozabili prepovedati suženjstvo, čeprav je minilo skoraj 150 let, odkar je bil trinajsti amandma sprejet.

Urša Bajželj

TV-serija: Imperij pregrehe (Boardwalk Empire)

Z emmyjem nagrajeni Terence Winter, ki ga poznamo kot producenta in scenarista Sopranovih, je leta 2009 po knjižni predlogi Nelsona Johnsona ustvaril dramatično serijo Imperij pregrehe. Moči je združil s kupom producentov, med drugimi tudi z Martinom Scorsesejem in Markom Wahlbergom, si nabral še lep šopek odličnih igralcev in dobil zasvojljivo zgodbo, postavljeno v čas ameriške prohibicije.

Pri kritikih priljubljena serija spremlja (anti)junaka **Nuckyja Thompsona** (Steve Buscemi), manjšo politično figuro, ki nadzoruje celoten Atlantic City, se ubada z gangsterji, politikami, vladnimi agenti ter vsakdanjimi ljudmi, medtem ko prebiva v razkošnem hotelu in ima prav tako bogato zasebno življenje. Nucky na sestanku ženskega gibanja za abstinenco od alkohola večer pred začetkom prohibicije obsoja alkohol, kasneje pa razglablja o možnostih za velik dobiček s tihotapljenjem alkoholnih pijač v sodelovanju z raznimi gangsterji, kar nas takoj postavi v duh celotne serije. Serija kljub ogromnemu številu izmišljenih likov večinoma temelji na resničnih osebah in dogodkih, z nekaj anahronističnimi trenutki, ki seriji ne odvzamejo prav ničesar. Znanim imenom gangsterjev, kot so **Al Capone** (Stephen Graham), **Arnold Rothstein** (Michael Stuhl-

barg) in **Lucky Luciano** (Vincent Piazza), se pridružijo resnična politična imena ter fiktivna imena pomembnih karakterjev, kot so irska priseljenka in kasneje Nuckyjeva boljša polovica Margaret Schroeder (Kelly Macdonald), veteran prve svetovne vojne Jimmy Darmody (Michael Pitt) in prohibicijski agent z nemalo problemi Nelson Van Alden (Michael Shannon).

Poleg navdušenega brskanja po internetu, ki poteši našo zvedavost, da je ta in oni gangster res obstajal, fenomenalnega Buscemija in vizualno prijetnega stila, serija ponuja tudi spektakularne obleke Nuckyja Thompsona, ki so vedno popolnoma barvno usklajene. Imperij pregrehe se septembra vrača s četrto sezono.

Urša Bajželj

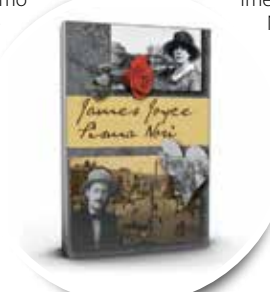
Knjiga: James Joyce: Pisma Nori

James Joyce, eden izmed najpomembnejših literatov 20. stoletja, je svoji muzi Nori Barnacle napisal številna ljubezenska pisma. Tok zgodovine pa je poskrbel, da so morda najbolj intimna pričevanja ljubimcev na vpogled širši javnosti.

Joyce se je v svojih mladostnih ljubezenskih zanosih razgalil do potankosti. Pisma so bila seveda namenjena le Nori, zato se bralec med njihovim prebiranjem počuti kot vsiljivec, ki prebira zaprašene zapise na dnu skrinje na babičinem podstrešju. Ravno zaradi prepovedane note, ki jo lahko začitimo med prebiranjem erotičnih sporočil sobarici v hotelu Finn, pa nam čas mine hitro in željni smo novih umazanih podrobnosti iz pisateljevega življenja. V pisemih lahko razberemo Joyceove strahove, slabosti, razdvojenost in predvsem njegovo živalsko nebrzdano poželenje. Večino pisem sodi v pisateljevo tržaško obdobje. 15. 6. 1904, dan pred njunim prvim zmenkom, je Joyce napisal prvo pismo Nori. Dan njunega zmenka, 16. 6. 1904, pa je določil kot čas dogajanja romana Ulikses.

Prva pisma je pisal zelo premišljeno in proseče. Vendar se že v zgodnjih pisemih začnejo pojavljati erotični

motivi, ki nato v poznejših pisemih prevladujejo. Skozi njegova pisma si bralec ustvari nejasno sliko vsebine Norinih pisem Joyceu. Nori v pisemih nemalokrat izpove ljubezen in ji da vedeti, da zanj obstaja le ona. Literarna zgodovina pa priznava, da je imel Joyce med razmerjem z Noro tudi mnogo afer. Najbolj opolzka pisma je Joyce napisal leta 1909, pet let po njunem prvem srečanju, dve leti po rojstvu drugega otroka in leto dni po Norinem splavu. V mnogih pisemih jasno nakaže razklanost med telesnih poželenjem, ki jo opravičuje s svojo moškostjo, in željo, da bi preprosto bil ob svoji ljubljeni. Po eni strani Nori laska kot boginji in jo malikuje skorajda v slogu Visoke pesmi, vendar pa se kaj kmalu prikaže živalska plat osebnosti, ki ji sporoča pornografske, skrajno perverzne želje.

Barbara Zupanc

6.4. RUDI BUČAR

23.3. Zmelkoow
predprodaja 4€ / na koncertu 6€

28.3. Četrtnanje
Yugomanija
Od Triglava do Vardara...

30.3. Orlek
predprodaja 4€ / na koncertu 6€

4.4. in 5.4.
Predizbor za Noč v Bitnjah
vstop prost

11.4. Četrtnanje
Fejsbuk party
Eksperiment: smeh, žur, posnetki vse naenkrat!

13.4. BILBI

20.4. DA PHENOMENA

27.4. FLIRT

100 ABONMAJSKIH VSTOPNIC za vse 4 koncerte po 12€!
Vstopnice v predprodaji 4€, na dan koncerta 6€.
Predprodaja abonmajev in kart v lokalu KluBar.

KluBar

KluBar

SUDOKU

			9	2		5	8	
	9	7						
4		5				2	9	7
			2		4		5	
		1		7				8
	2	4		6				
7		8						
	6				3	1	7	2
	4		7	9	5	8		3

	8	3		1				4
2		6						
	9		8		4			6
	6	1	4			2	9	
		8		7				
	7			9	6		3	5
			9		3			2
7		4						1
6	2				1		4	8

Kako se lotiš spomladanskega čiščenja?

- Pomladi se...**
  - ... veseliš, saj komaj čakaš na prve zvončke, trobentice in regrat.
  - ... skobacaš s tople peči in previdno preveriš, kaj se dogaja zunaj.
  - ... otepaš in s solzami v očeh pospravljaš smučarsko opremo.
  - ... začneš zavedati, da bo kmalu sezona kopalk.
- Kako bi opisal svojo sobo?**
  - Moja soba je moje svetišče.
  - Brllog.
  - Sterilni laboratorij.
  - »Podružnica« Mestne knjižnice Kranj.
- Kaj meniš o čistoči?**
  - V teoriji jo cenim, a v praksi se je ne poslužujem pretirano.
  - Čistoča je nujen in osnoven pogoj za normalno življenje.
  - Pretiran red zmoti ustvarjalni tok mojih misli.
  - Rad se valjam v blatu.
- Kako se lotiš pospravljanja?**
  - Malo posesam, pobrišem prah z nižjih polic in v pranje odnesem kup umazanega perila.
  - Se odpovem.
  - Čakam in čakam, nato pa se jeznega obraza prikaže mama in zamenja rjuhe ter pomete tla.
  - Pripravim si temeljit načrt dela, nakupim potrebna čistila in obdelam sobo za sobo.

Rezultati:

4–6 točk: Umazanija je podcenjena

Zimo imaš rad, zato se pomladi in z njo povezanih aktivnosti ne veseliš pretirano. Tvoja soba je najlepša, ko po tleh ležijo ostanki hrane, miza pa je nagrmadena s kopico več let starega papirja. Spomladanskega čiščenja se posledično ne lotiš, saj bi to porušilo naravno ravnovesje tvojih bivalnih prostorov in v tvoje življenje vneslo nemir. Svetujemo ti, da letos vendarle poskusiš zaplesati z metlo in se znebiš stare krame. Ni tako hudo.

7–9 točk: Po sili najmanjšega odpora

Spomladi te toplejši sončni žarki prisilijo, da narediš vsaj nekaj lepega za okolje, v katerem prebivaš. Velikokrat te v to prisilijo starši, ki ne morejo več gledati, kako se lenobno sprehajaš od kavča do hladilnika in nazaj, zato te pošljejo na podstrešje, kjer si primoran predmete iz časa tvojih pradedkov transportirati do najbližjega kosovnega odpada. Ni ti všeč, a zavedaš se, da je občasno treba storiti tudi kaj koristnega. Še dobro, da je vsaj topleje.

10–13 točk: Čisto je lepo

Prve cvetlice in prebujajoča se narava te navdajajo s kopico energije, zato si rade volje utrgaš kakšno popoldne in svojo sobo pripraviš na svetlejšo dneve. V koš tako romajo stari zapiski, novoletni okraski in papirčki od čokolade. Med pospravljanjem si vrtil svojo najljubšo glasbo in doživeto poješ v cev od sesalca. Rade volje pomagaš tudi pri prvih opravilih na vrtu, saj je tudi taka vrsta rekreacije več kot dobrodošla priprava na poletno sezono, ki se je veseliš še bolj kot pomladi.

14–16 točk: Obseden s čistočo

S čistočo se ne šališ. Zavedaš se, da sta le železna volja in dober načrt ključ do uspešne izvedbe spomladanskega čiščenja. Že pozimi si zapisuješ, kaj vse bo treba postoriti, da ti slučajno ne bi kaj ušlo izpod nadzora. Nekaj dni pred tem projektom odpoveš vse ostale obveznosti in se posvetiš izključno čiščenju. Po večdnevnem drgnjenju, pometanju, brisanju prahu, sesanju, recikliranju, popraviljanju, obrezovanju in pomivanju se utrujeno zgrudiš na brezhibno posteljo in si čestitaš. Sedaj lahko končno začneš uživati v toplih dnevih.

Točkovnik:

1: a = 4, b = 2, c = 1, d = 3   2: a = 3, b = 1, c = 4, d = 2   3: a = 3, b = 4, c = 2, d = 1   4: a = 3, b = 1, c = 2, d = 4

Nagradna križanka

Geslo februarске križanke je bilo **GLASBENI TEMATSKI VEČERI**. Špela Naglič si je s pravilno rešitvijo priskrbela glavno nagrado, in sicer USB-ključek Kluba študentov Kranj ter KŠK-jevo majico, tolažilna KŠK paketa pa sta tokrat dobila Pia Zorman in Luka Tehovnik. Nagrajenci bodo nagrade prejeli po pošti. Rešitve februarске križanke nam pošljite do **1. aprila** na zapik@ksk.si, pripišite tudi svoj naslov in številko majice.

				SESTAVILA MATEJA	OBLJUBLJENA DEZELA	SLOVENSKI SVETOVNI POPOTNIK ZVONE	NEMŠKI IGRALEC MARIO	ZADNICA	ZAPIK	MOŠKO IME, TIM	FENIČANSKA BOGINJA LJUBEZNI	ZIMSKO VOZILO, SANKE
				DAVEK NA ŽITNO V STARI TURČIJI					TOV. AVTOM. SARAJEVO			
				VEDA O ZDRAVLJENJU BOLNIKOV					TOVARNABARV V MEDVODAH			
				SPOLNO PREOBUČUTLJIV MOŠKI								
				ČAPKOVA DRAMA				ŽENSKO IME				
				ZACETNIK BUDIZMA				ŽITNE LUSKINE				
											PRISTANIŠČENA SICILIJI	SOKRATOV TOŽNIK
ZAPIK	LJUBEZEN DR. ŽIVAGA	DRAŽENJE, VZNEMIRJANJE	TRPLJENJE, BOLEČINA SL. GLASB. SIMONA				STRAH PRED NASTOPOM PREPROSTA SKICA					
TRATA TRAVNIK									IME SL. PEVCA PLESTENJAKA			
PRIJETEN VONJ						MEDN. ORG. ZA BEGUNCE			18. IN 10. ČRKA ABC			
CESTNA SERPENTINA VJUIGA						TERENSKO VOZILO			OZNAKA ZA NEZVANCA			
ETIOPSKI NAZIV ZA GOSPODA					HČI SINA ALI HČERE				RUSKI VIOLINIST IGOR			ANTON NANUT
ZAPIK	GOROVJE V ITALIJI				EDWARD KRAJŠE			OSJE GNEZDO	POZELENJE, STRAST			
KISLINA (LATINSKO)	POLDRAG KAMEN								SL. PIŠATELJ JANKO			
VIRUS, KI POVZROČA AIDS					KDOR VOZI KOLO							
ZRAK (NAREČNO)					EGIPČANSKI BOG SONCA						GRŠKA ČRKA	LATINSKI VEZNIK
SPODNJI DEL ŽIVALŠKE NOGE					NASELJE PRI MEDVODAH							
					ZAPIK	VODNI VRTINEC						USPEŠNICA

Oven

Čeprav je večina ledenega pokrova na naših ulicah in pločnikih že izginila in ga v tem koledarskem letu ni več veliko pričakovati, boste imeli ob pravilni kombinaciji vstajanja, umivanja zob in barv nogavic bližnje srečanje s potencialnim zlomom. Izogibajte se rdeči, še posebej ovni v zvezi. Zelenjava meseca: vložene kumarice.

Bik

Vaši vikendi bodo v marcu in začetku aprila potekali v maniri znanega slovenskega reka »kam'r je šu b'k, nej gre pa še štr'k«. Zato vam ob ogledu zvezdne karte – Mars bo v peti meni lune – svetujem, da se izogibate tamalim petkom. Prevozno sredstvo meseca: luknjasti čevlji.

Dvojčka

Prazna vreča ne stoji pokonci, so vedeli povedati naši predniki. Dneve boste začeli s še večjimi količinami kave. Bolj živahne dvojčke velja znova opozoriti na prometne predpise, saj bodo ceste počasni spet bolj polne modrih angelov, ki se bodo izpod snega pokazali skupaj z zvončki. Beseda meseca: rododendron.

Rak

Najmlajši raki se bojte rakovega postopa in Treh slik Edvarda Muncha. Dobro uglasite možgane in samozavestno stopite usodi naproti. Starejši in zato srečnejši raki pa boste v pomlad šli z nekoliko prelahkotnim korakom, kar se vam zna vrniti proti koncu meseca, ko bo šel na delo Jupiter. Oblačilo meseca: korzet.

Lev

Transformacija, ki ste jo doživeli v preteklem letu, bo med prijatelji utrdila prepričanje, da ste postali nesocialni čudaki. Na sončni vikend (zadnji v mesecu) jih odpeljite na tortico in odprl se vam bo nov pogled na svet. Mimogrede je priporočljiv tudi obisk optika in ortopeda. Čtivo meseca: ruski realisti.

Devica

Deviškost je lahko opravičilo za marsikaj, ne pa za navadne neumnosti. Vzemite se v roke in poiščite vaš notranji Jaz. V naslednjem mesecu se izogibajte frizerskim salonom, mesnicam, fakirskim posteljam in sploh vsem prostorom, v katerih se nahajajo ostri predmeti. Pesem meseca: Dom Omar – Danza Kuduro feat. Lucenzo.

Tehtnica

Nežnejši spol bo sprva še z veseljem opazoval številke na svojih soimenjakinjah, po veliki noči pa bo stvar precej drugačna. Ob tem velja pripomniti, da je preventiva boljša kot kurativa. Moškim tehtnicam zvezde svetujejo zmernost pri pijači in striktno sledenje receptu za potico. Obuvalo meseca: tekaški čevlji.

Škorprijon

Ob najnovjšem dogajanju v vašem notranjem svetu bodo tudi največje svetovne katastrofe podobne rahli pomladni sapici. Sprehodite se po znova prebujeni naravi in tudi vam bo odleglo, vsaj do naslednje preizkušnje. Venera bo tokrat v sporu s Plutonom, zato ne pričakujte čudežev. Šport meseca: nakupovanje.

Strelec

Vaše obnašanje v zgodnjih jutranjih urah bo postalo še neznesnejše. V vaše življenje bo v drugem tednu aprila stopila oseba, ki bo spremenila vaš pogled na osebno higieno. Čeprav boste še naprej polni dobrih namenov, pa bodo vaši cilji daleč od realnosti. Motivacija meseca: »Nikoli ni tako slabo, da ne bi moglo biti še slabše.«

Kozorog

Čeprav tudi sami priznavate, da ste težka osebnost, vas to še ne odveže odgovornosti za dogajanje, ki ga boste sprožili okoli 23. marca ali 7. aprila. Priporočljivo je izogibanje presladki in preslani hrani ter malce več spanja. Sanje bodo morale počakati do naslednje priložnosti. Loto številke meseca: 3, 5, 11, 19, 22, 26, 34.

Vodnar

Znova se boste prepozno zavedali, da je zime konec, in na smučeh se bo nabrala nova plast prahu. Podobno bo z ostalo športno opremo, ki jo vedno znova kupujete v prepričanju, da »naslednji mesec pa res začnemo z zdravim življenjem«. Zaradi Phobosa v Marsovi orbiti pričakujte običajno. Vzmetnica meseca: Dormeo.

Ribi

Ugotovili boste, da ste spet pozabili, da je izšel nov cenik rib za leto 2013 (najbrž v trenutku, ko berete pričujočo publikacijo). Zaradi taljenja snega v gorah bo bolj nemiren postal tudi vaš hudournik življenja. Poiščite si mirno zavetje v bližini stare vrbe. Tisti skrivnostni neznanec bo ostal tisti skrivnostni neznanec. Hobi meseca: lupljenje krompirja.

Peter Hook & The Light

22. 3. 2013, Ljubljana / Kino Šiška, 19 €

Pavle Kavec in Trio Oko

22. 3. 2013, Škofja Loka / Ostriga, 5 €

Zmelkoov

23. 3. 2013, Kranj / KluBar, od 4 €

Svetlana Makarovič & Mar Django Quartet: Sneguročka

23. 3. 2013, Ljubljana / Kino Šiška, 12 €

Chinawoman

29. 3. 2013, Ljubljana / Kino Šiška, 14 €

KŠK žur: Big Foot Mama, Applesauce Lorraine, The Vast Blasts

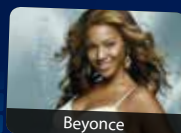
30. 3. 2013, Kranj / Bazen Kranj, od 5 €

Orlek

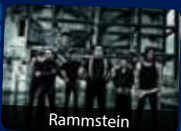
30. 3. 2013, Kranj / KluBar, od 4 €

Gal Gjurin in Simfonični orkester RTV Slovenija

15. 4. 2013, Ljubljana / Cankarjev dom, od 10 €

Beyoncé

Rammstein

Mark Knopfler

Zmelkoov

Big Foot Mama

Beyoncé

17. 4. 2013, Hrvaška / Zagreb / Arena

Authority Zero, Nations Afire, The Static Age, The Forum Wal

17. 4. 2013, Ljubljana / Gala Hala, od 5 €

Emmure, Chelsea Grin, Obey The Brave

18. 4. 2013, Ljubljana / Kino Šiška, od 22 €

Less Than Jake

22. 4. 2013, Ljubljana / Gala Hala, od 12 €

Rammstein

30. 4. 2013, Ljubljana / Stožice, od 45 €

Mark Knopfler

4. 5. 2013, Ljubljana / Stožice, od 35 €

Riblja Čorba

18. 5. 2013, Ljubljana / Križanke, 25 €

Joe Satriani

25. 5. 2013, Ljubljana / Cvetličarna, od 32 €

GLASBE|NA SOBA

Bazen Kranj se lahko pohvali z novostjo, ki se je bodo razveselili številni mladi bandi in tudi tisti, ki bi se radi naučili igrati kak glasbeni inštrument. Glas(be)na soba je akustično neoporečna, v njej je pripadajoča glasbena oprema z ozvočenjem, kitarskimi ojačevalci in bobni.

Bandi, ki bi želeli vaditi v Glas(be)ni sobi, se obrnite na Gašperja Oblaka (glasbena.soba@bazen-kranj.si, 041 378 030), ki bo skrbel za nemoteno delovanje prostora; z njim se boste dogovorili glede cene in prostih terminov, slednje lahko preverite na www.bazen-kranj.si/glasbena-soba.

 Sašo Lukša, Bazen Kranj**FOTOGALERIJA**

O oto žan; P primož pičulin; Ž žiga žužek; H miha horvat

O Pustna krvodajalska akcija

P Glasbeni tematski večer: Rockabilly

O 8200 km po Skandinaviji

H Butalska olimpijada v Cerknici

O Planinski izlet na Kofce

P Bio delavnica: Bio kruh in vegi pica

O Protesti v Sloveniji se nadaljujejo

Ž Tečaj programiranja v C#

P KŠK-jev Prešernov akustični koncert

O Ponoviten tečaj prve pomoči

KŠK ZUR 2013

KDO

Big Foot Mama

The Vast Blasts, Applesauce Lorraine

KDAJ

sobota, 30. marec
ob 20.00

KJE

Bazen Kranj

Ustopnice v predprodaji na Info točki KŠK!

Predprodaja: KŠK 5 €, za ostale 8 €

Na dan dogodka: člani KŠK 8 €, ostali 12 €